

VERVANGINGSVRAAG NOORD-HOLLAND NOORD

VERVANGINGSVRAAG
NOORD-HOLLAND NOORD

- eindrapport -

Eva van Cooten
Joris Brekelmans
Francien Berndsén

Amsterdam, juni 2011
Regioplan publicatienr. 2138

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: +31 (0)20 - 5315315
Fax : +31 (0)20 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van het Regionaal
Platform Onderwijsarbeidsmarkt VO Noord-
Holland Noord.

INHOUDSOPGAVE

Conclusies		I
1	Inleiding en onderzoeksopzet	1
1.1	Onderzoeksverantwoording en respons	1
2	Toekomstige leerlingen en docenten	5
3	De vervangingsvraag	11
3.1	Leeftijdsopbouw van het docentenkorps	11
3.2	Vervangingsvraag per vak	14
3.3	Aantal te vervangen eerste- en tweedegraads uren per vak	19
3.4	Vervangingsvraag per onderwijstype.....	28
3.5	Vervangingsvraag per subregio	29
Bijlage 1	Vervangingsvraag per subregio	31

CONCLUSIES

De regio Noord-Holland Noord krijgt de komende jaren te maken met een bevolkingskrimp. Dit betekent onder meer dat het aantal toekomstige leerlingen in het voortgezet onderwijs af zal nemen. In Noord-Holland Noord daalt tot 2020 naar verwachting het aantal leerlingen met zeven procent. Tegelijkertijd kent het voortgezet onderwijs een vergrijsd personeelsbestand. De vraag is hoe deze twee zaken zich tot elkaar verhouden: leidt de krimp er toe dat er in de toekomst een overschot aan docenten is, of juist een tekort?

Het blijkt dat de vervangingsvraag de komende tien jaar veel groter is dan de leerlingenkrimp. In de regio Noord-Holland Noord gaat dertig procent van de docenten binnen tien jaar met pensioen, een hoger percentage dan landelijk. Dit betekent dat de bevolkingskrimp de toekomstige vraag naar nieuwe docenten niet zal opvangen. Hierdoor kunnen tekorten ontstaan.

Binnen nu en tien jaar speelt dit met name bij de vakken wiskunde en Nederlands (in absolute zin) en bij techniek (vmbo) en scheikunde (in relatieve zin); in de bovenbouw havo/vwo in de Kop van Noord-Holland.

In dit onderzoek bekijken we de vervangingsvraag als gevolg van vergrijzing bij scholen die aan het Regionaal Platform Onderwijsarbeidsmarkt VO Noord-Holland Noord deelnemen. Hiervoor zijn data uit de IPTO 2009 geanalyseerd. Bovenstaande conclusies zijn gebaseerd op de volgende resultaten:

- Binnen vijf jaar gaat twaalf procent van de formatie met pensioen; dit betreft 336 personen met 292 fte.
- Binnen tien jaar gaat dertig procent van alle docenten met pensioen; dit staat gelijk aan 864 personen met 756 fte.
- De vervangingsvraag in de regio Noord-Holland Noord ligt met dertig procent aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde van 22 procent.
- De subregio Kop van Noord-Holland ligt hier met gemiddeld 31 procent nog verder boven. Maar ook in Noord-Kennemerland en West-Friesland ligt het gemiddelde hoger dan landelijk met respectievelijk 28 en 26 procent.
- Noord-Holland Noord krijgt de komende jaren te maken met een leerlingkrimp. Dit vangt de vervangingsvraag echter niet op. Het aantal toekomstige leerlingen in het voortgezet onderwijs daalt in Noord-Holland Noord tot 2020 naar verwachting met zeven procent.
- In de Kop van Noord-Holland is de krimp iets sterker met negen procent ten opzichte van 2011. Dit is echter de regio met de grootste vervangingsvraag. De leerlingprognoses in Noord-Kennemerland en West-Friesland lopen ongeveer gelijk met de totale gemiddelde prognose.
- Het feit dat oudere docenten minder uren draaien dan jongere docenten, vangt de vervangingsvraag niet op. Docenten van 55 jaar en ouder geven ongeveer negen procent minder uren les dan docenten onder de 55.
- Het grootste aantal uren moet binnen tien jaar worden opgevangen bij wiskunde (1273 klokuren) en Nederlands (1212 klokuren). Bij gemiddeld 13,2 klokuren les per docent komt dit overeen met bijna honderd docenten wiskunde en ruim negentig docenten Nederlands. Voor Engels moeten

bijna duizend klokuren worden vervangen. Dit komt overeen met ongeveer 75 docenten.

- Er zijn ook vakken waar het absolute aantal te vervangen lesuren relatief klein is, maar waar wel een groot percentage van het docentenkorps de komende jaren uitstroomt. Binnen vijf jaar gaat met name bij techniek vmbo een groot deel van de docenten (26%) met pensioen. Maar ook bij techniek, zorg en welzijn, economie, scheikunde en muziek gaat binnen vijf jaar ongeveer een zesde van de docenten met pensioen.¹
- Op de langere termijn, binnen tien jaar, moet minstens veertig procent van de uren voor techniek vmbo, scheikunde en informatiekunde worden vervangen.
- In sommige subregio's geldt voor een aantal vakken dat binnen tien jaar een groot deel van de uren vervangen moet worden. In Noord-Kennemerland zien we dat binnen tien jaar ongeveer de helft van de uren voor techniek vmbo en scheikunde moet worden vervangen. In de Kop van Noord-Holland en West-Friesland geldt dit voor techniek en informatiekunde.
- Bij de meeste vakken is het aantal binnen vijf of tien jaar te vervangen tweedegraads uren veel groter dan het aantal te vervangen eerstegraads uren (in absolute zin). Bij economie, natuurkunde, scheikunde, maatschappijleer, klassieke talen en informatiekunde blijkt de vervangingsvraag juist wel vooral in het eerstegraadsgebied te spelen.
- In relatieve zin zien we in het eerstegraadsgebied op de korte termijn vooral een gat ontstaan bij economie en op de langere termijn bij scheikunde, informatiekunde en aardrijkskunde.
- In het tweedegraadsgebied ontstaat er op korte termijn een gat van een kwart van de docenten in de bezetting van techniek vmbo. Op de langere termijn zien we daarnaast gaten in de bezetting bij techniek en informatiekunde.
- In Noord-Kennemerland vallen in het eerstegraadsgebied binnen nu en tien jaar grote gaten in de bezetting van de uren bij scheikunde en aardrijkskunde. In het tweedegraadsgebied geldt dit voor techniek vmbo en scheikunde. In de Kop van Noord-Holland zien we in het eerstegraadsgebied grote gaten in de bezetting bij maatschappijleer, scheikunde, natuurkunde, Engels, aardrijkskunde en informatiekunde. In het tweedegraadsgebied moeten binnen nu en tien jaar in deze subregio de meeste uren vervangen worden bij informatiekunde, techniek en Nederlands. In West-Friesland vallen in het eerstegraadsgebied de grootste gaten in de bezetting bij informatiekunde, Nederlands en godsdienst. In het tweedegraadsgebied zien we de grootste gaten bij techniek vmbo, biologie en informatiekunde.

¹ De categorie 'techniek vmbo' is een verzameling van diverse techniekvakken die in het vmbo worden gegeven: bouwbreed, consumptieve techniek, elektrotechniek, grafische techniek, instalektro, mechanische techniek, (motor)voertuigentechniek, metaalektro, mens en techniek, technologie, installatietechniek, metaaltechniek en bouwtechniek. De categorie 'techniek' verwijst naar het vak dat in de eerste twee klassen van het vo wordt gegeven (in de voormalige basisvorming).

- Het aantal ingeschreven en afstuderende studenten aan lerarenopleidingen aan hogescholen en universiteiten in de omgeving van de regio Noord-Holland Noord sluit niet voor alle vakken aan bij de vervangingsvraag. In het eerstegraadsgebied worden relatief veel docenten voor geschiedenis en maatschappijleer opgeleid, terwijl de vervangingsvraag bij dit vak beperkt is. Aan de andere kant volgen weinig studenten de opleiding voor eerstegraads docent natuurkunde, aardrijkskunde, scheikunde of wiskunde terwijl er daar een tamelijk grote vervangingsvraag in het eerstegraadsgebied te zien is.
- In het tweedegraadsgebied worden relatief veel docenten opgeleid voor lichamelijke opvoeding, geschiedenis en kunstvakken. De vervangingsvraag voor deze vakken is echter beperkt. Voor techniek, muziek en scheikunde worden daarentegen weinig docenten opgeleid. Juist bij deze vakken ontstaan binnen nu en tien jaar gaten in de bezetting, omdat een groot deel van de eerstegraads uren vervangen moet worden.
- Bovendien zullen niet alle studenten van deze opleidingen in Noord-Holland Noord gaan werken, omdat er enkele risicoregio's in de buurt liggen (Almere, Amsterdam en de Rijnstreek).
- Vooral docenten in de bovenbouw van havo en vwo zullen op korte en langere termijn vervangen moeten worden. Binnen vijf jaar moet vijftien procent van de uren van deze docenten worden vervangen; binnen tien jaar 36 procent.

1 INLEIDING EN ONDERZOEKSOPZET

In dit rapport laten we zien hoe groot de vervangingsvraag als gevolg van vergrijzing de komende jaren zal zijn in het voortgezet onderwijs in de regio Noord-Holland Noord.¹ We kijken daarbij naar het algemene beeld (hoeveel docenten stromen uit?), maar splitsen dit ook uit naar specifieke groepen docenten. Het gaan dan om kenmerken van docenten uitgesplitst naar gegeven vakken, graad, onderwijstypen en subregio's. Op deze wijze krijgt het Regionaal Platform Onderwijsarbeidsmarkt VO Noord-Holland Noord een gedetailleerd inzicht in de vervangingsvraag.

In dit hoofdstuk gaan we in op de onderzoeksopzet. In hoofdstuk 2 schetsen we de achtergrond waartegen de vervangingsvraag zich afspeelt: hoe groot is het toekomstige aantal leerlingen en hoeveel nieuwe docenten treden tot de arbeidsmarkt toe? In hoofdstuk 3 presenteren we de resultaten van dit onderzoek. In bijlage 1 zijn de resultaten nog verder uitgesplitst voor de verschillende subregio's die onder de regio Noord-Holland Noord vallen.

1.1 Onderzoeksverantwoording en respons

Om de vervangingsvraag te onderzoeken, is het personeelsbestand van de aan het platform deelnemende scholen geïnterviewd. De gegevens zijn grotendeels via de IPTO verzameld. Het overgrote deel van de scholen is verplicht deze gegevens aan te leveren. Enkele scholen, zelfstandige praktijkscholen en vmbo's onder mbo-bestuur, hoeven niet deel te nemen aan de IPTO en zijn in dit onderzoek niet meegenomen.

Peildatum

De peildatum van de meest recente beschikbare jaargang van de IPTO is 1 oktober 2009. Gegevens over de docenten die in dienst zijn bij scholen, hun contractgrootte en gegeven vakken stammen dus uit week 40 van 2009.

Leeftijd

De leeftijd in deze rapportage is de leeftijd van docenten op 1 oktober 2010, dus bij aanvang van schooljaar 2010/2011.

¹ Het onderzoek richt zich uitsluitend op de vervangingsvraag die het gevolg is van vergrijzing. Dit is uiteraard niet de volledige uitstroom: er zijn ook docenten die vervangen moeten worden omdat ze een baan bij een school in een andere regio accepteren of omdat ze buiten het onderwijs gaan werken. Deze uitstroom is niet in dit onderzoek betrokken. Deze uitstroom is overigens beperkt: in 2008 stroomde vijf procent van de docenten uit naar een baan in een andere regio of buiten het onderwijs. De meesten van hen blijven in het onderwijs: één procent stroomde door naar een baan buiten het onderwijs (Bron: SBO, www.stamos.nl).

Respons

In tabel 1.1 staat een overzicht van de scholen die deelgenomen hebben en waarop de resultaten van dit onderzoek dan ook betrekking hebben. Het gaat om twintig brinnummers die betrekking hebben op 33 scholen/vestigingen.

Tabel 1.1 Overzicht van deelnemende scholen

Brin	Naam	Plaats
00MV/21VB	Scholen aan Zee 2	Den Helder
00XA	Trinitas College - Han Fortmann	Heerhugowaard
00XA	Trinitas College - Johannes Bosco	Heerhugowaard
00ZD	Bonhoeffer College	Castricum
01XF	Willem Blaeu OSG	Alkmaar
02ME	RK SGM Tabor - d'Ampte	Hoorn
02ME	RK SGM Tabor - Oscar Romero	Hoorn
02ME	RK SGM Tabor - Werenfridus	Hoorn
02QX	Petrus Canisius College - Het Lyceum	Alkmaar
02QX	Petrus Canisius College - Fabritius	Alkmaar
02QX	Petrus Canisius College - Oosterhout	Alkmaar
02QX	Petrus Canisius College - Bergen	Bergen
02QX	Petrus Canisius College - Heiloo	Heiloo
02TD	Jan Arentsz Chr SGM - Mandemakerstraat	Alkmaar
02TD	Jan Arentsz Chr SGM - Langedijk	Langedijk
13EE	Regionale SGM Enkhuizen	Enkhuizen
16CX	Gem SGM Schagen - Wilhelminalaan/Oranjelaan	Schagen
16CX	Gem SGM Schagen - Hofstraat/Emmalaan	Schagen
16TS	Adriaan Roland Holst (Vrije School Bergen)*	Bergen
16KP	OSG de Hogeberg	Den Burg
16ST	Berger SGM	Bergen
17DD	OSG Wieringerlant	Wieringerwerf
18CV	Martinus College	Grootebroek
19ZQ	Stedelijk Dalton College Alkmaar	Alkmaar
19ZX	Huygens College	Heerhugowaard
20AA	Murmellius Gymnasium	Alkmaar
20MH	Jac. P. Thijssse College	Castricum
25DA	Atlas College - Copernicus	Hoorn
25DA	Atlas College - De Dijk	Medemblik
25DA	Atlas College - OSG West-Friesland	Hoorn
25DA	Atlas College - De Titaan	Hoorn
25DA	Atlas College - De Triade	Edam
02TD/01XF	Van der Meij College	Alkmaar

* Alleen de locatie Bergen valt onder de regio Noord-Holland Noord.

Keuzes

Bij de analyse zijn de volgende keuzes gemaakt:

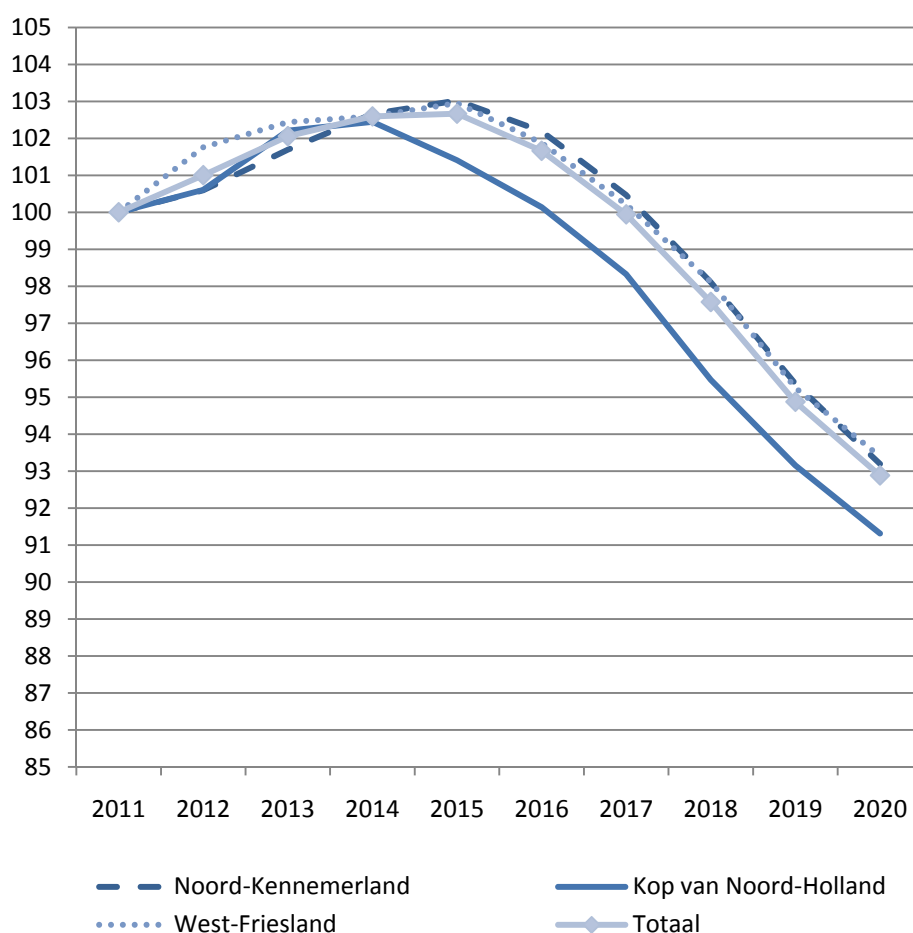
- Mentoruren en counselinguren zijn buiten beschouwing gelaten.
- Gedetacheerde docenten, uitzendkrachten en stagiaires zijn buiten beschouwing gelaten, omdat dit tijdelijk personeel betreft.
- Bij analyses over vakken is het aantal **klokuren** de analyse-eenheid. Deze resultaten zijn uitgedrukt in het aantal gegeven klokuren. Een resultaat is dan bijvoorbeeld: van alle uren scheikunde die per week gegeven worden, wordt vijf procent door docenten jonger dan dertig gegeven. Door deze weging worden verschillen tussen docenten in contractgrootte en onderwijsbelasting opgeheven.
- We gaan uit van pensionering op 65-jarige leeftijd.

2 TOEKOMSTIGE LEERLINGEN EN DOCENTEN

In figuur 2.1a presenteren we een prognose van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs voor de regio Noord-Holland Noord en de subregio's daarbinnen.¹

De figuren 2.1b en 2.1c schetsen de bevolkingsprognoses voor respectievelijk het aantal 10-14-jarigen en 15-19-jarigen.

Figuur 2.1a Prognose aantal leerlingen vo (12-18 jaar) in de regio Noord-Holland Noord (RPA-regio) en subregio's, geïndexeerd op 2011

Bron: ResearchNed (op basis van PEARL-gegevens)

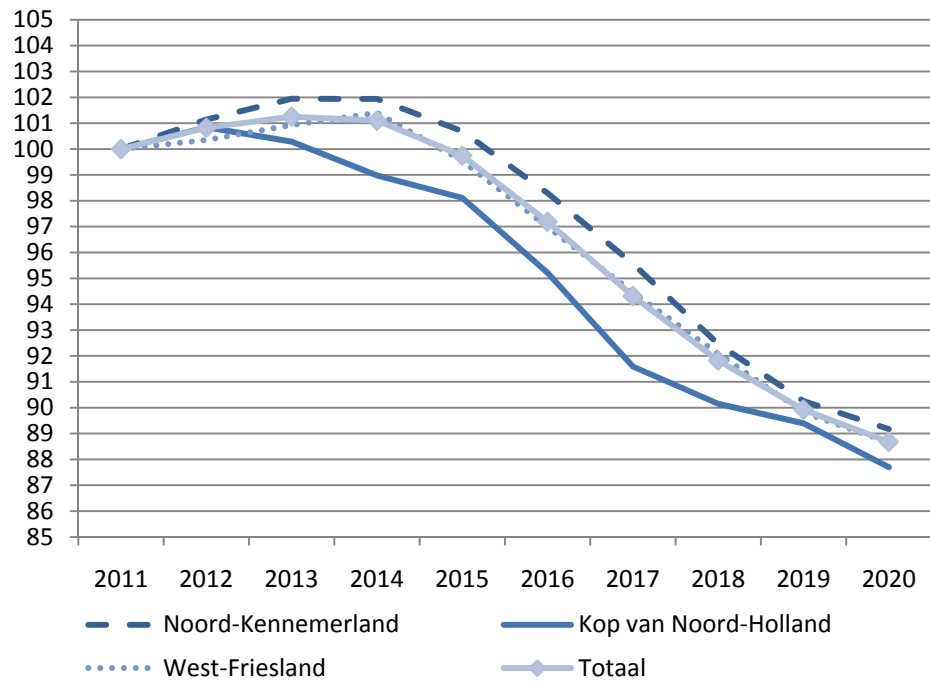
¹ Voor de subregio's is de volgende indeling gehanteerd:

1) Noord-Kennemerland (Castricum, Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Bergen en Heiloo);

2) Kop van Noord-Holland (Schagen, Den Helder, Texel en Wieringermeer);

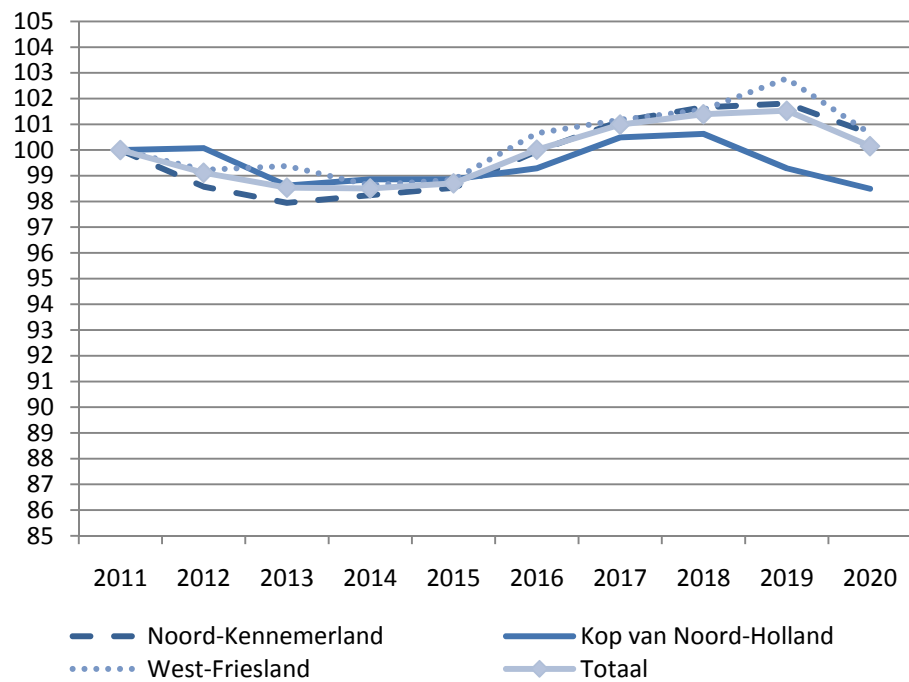
3) West-Friesland (Hoorn, Enkhuizen, Grotebroek, Edam en Medemblik).

Figuur 2.1b Prognose aantal 10- 14-jarigen in de regio Noord-Holland Noord en subregio's, geïndexeerd op 2011

Bron: CBS Statline (PEARL-gegevens)

Figuur 2.1c Prognose aantal 15-19-jarigen in de regio Noord-Holland Noord en subregio's, geïndexeerd op 2011

Bron: CBS Statline (PEARL-gegevens)

Uit de leerling- en bevolkingsprognoses blijkt het volgende:

- In de regio Noord-Holland Noord neemt het aantal leerlingen tot 2015 nog licht toe ten opzichte van 2011. Daarna neemt het aantal leerlingen tot 2020 echter af. In 2020 is de prognose van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs zeven procent lager dan in 2011.
- Als we onderscheid maken naar subregio's, zien we kleine verschillen. De leerlingprognoses in Noord-Kennemerland en West-Friesland lopen ongeveer gelijk met de totale gemiddelde prognose.
- In de kop van Noord-Holland is de krimp iets sterker. Hier zet de krimp al na 2013 in. In 2020 is het aantal leerlingen afgenomen met negen procent ten opzichte van 2011.
- De krimp van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs lijkt te worden veroorzaakt door een afname van het aantal 10-14-jarigen. Tot 2013 stijgt het aantal leerlingen in deze leeftijdsgroep nog licht, maar daarna zet een daling in. Tot 2020 neemt het aantal 10-14-jarigen af met elf procent (ten opzichte van 2011).
- Tussen de subregio's zien we in deze leeftijdsgroep kleine verschillen. In West-Friesland loopt de prognose gelijk aan het gemiddelde en in Noord-Kennemerland is de daling iets minder sterk.
- Het aantal 10-14-jarigen daalt het sterkst in de Kop van Noord-Holland. Hier zet de daling al na 2012 in en daalt het aantal tot 2020 met twaalf procent ten opzichte van 2011.
- Het aantal 15-19-jarigen neemt na een lichte daling vanaf 2015 weer iets toe en begint vanaf 2019 weer iets te dalen. In 2020 is het aantal leerlingen in deze leeftijdsgroep ongeveer gelijk als in 2011.
- Ook bij deze leeftijdsgroep zien we kleine verschillen tussen de subregio's. In Noord-Kennemerland en West-Friesland schommelt de prognose rond het startpunt en komt deze in 2020 uiteindelijk op een procent hoger uit dan in 2011.
- In de Kop van Noord-Holland blijft het aantal 15-19-jarigen tot 2018 ongeveer gelijk en is dit in 2020 twee procent gedaald ten opzichte van 2011.

In het volgende hoofdstuk zullen we zien dat de krimp in het aantal leerlingen de vervangingsvraag die de komende jaren zal ontstaan, niet kan opvangen. De vervangingsvraag is veel groter dan de leerlingkrimp.

In tabel 2.1 staat een overzicht van het aantal ingeschreven studenten en diploma's van lerarenopleidingen in de omgeving van de regio Noord-Holland Noord.² Dit betreft het aantal studenten en gediplomeerden in een brede regio: niet alle studenten zullen dus in de regio gaan werken. In het volgende hoofdstuk zien we dat het aanbod aan toekomstige docenten niet helemaal goed aansluit bij de vervangingsvraag:

- Bij een aantal vakken is het aantal eerstegraads docenten dat wordt opgeleid relatief klein, terwijl er daar een tamelijk grote vervangingsvraag in het eerstegraadsgebied te zien is. Dit betreft met name scheikunde, aardrijkskunde en wiskunde.
- Voor geschiedenis en maatschappijleer worden daarentegen relatief veel eerstegraads docenten opgeleid, terwijl de vervangingsvraag bij deze vakken beperkt is.
- In het tweedegraadsgebied worden relatief weinig docenten opgeleid voor techniek vmbo en zorg en welzijn, terwijl bij deze vakken binnen nu en tien jaar relatief grote gaten vallen.³
- Voor lichamelijke opvoeding, geschiedenis en kunstvakken worden relatief veel tweedegraads docenten opgeleid. De vervangingsvraag voor deze vakken is echter beperkt.

² Dit betreft het aantal studenten aan de lerarenopleidingen van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit. De hogescholen zijn: Hogeschool van Amsterdam, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en Hogeschool InHolland.

³ De categorie 'techniek vmbo' is een verzameling van diverse techniekvakken die in het vmbo worden gegeven: bouwbreed, consumptieve techniek, elektrotechniek, grafische techniek, instalektro, mechanische techniek, (motor)voertuigentechniek, metalektro, mens en techniek, technologie, installatietechniek, metaaltechniek en bouwtechniek. De categorie 'techniek' verwijst naar het vak dat in de eerste twee klassen van het vo wordt gegeven (in de voormalige basisvorming).

Tabel 2.1 Aantal ingeschreven studenten en aantal diploma's aan universitaire en hbo-lerarenopleidingen in de omgeving van de regio Noord-Holland Noord

Vak	Ingeschreven studenten (2010)		Aantal diploma's (2009)	
	1e graad	2e graad	1e graad	2e graad
Aardrijkskunde	21	56	4	13
Biologie	36	52	12	21
Duits	14	23	4	7
Economie	34	108	12	77
Engels	44	252	15	57
Filosofie	12	-	3	-
Frans	24	38	11	16
Geschiedenis	68	153	34	42
Godsdienst	9	21	4	4
Klassieke talen	20	-	10	-
Kunstvakken, beeldende vorming	16	134	6	76
Lichamelijke opvoeding	-	253	-	171
Maatschappijleer	56	74	20	19
Management en organisatie	29	-	14	-
Muziek	-	19	-	12
Natuurkunde	17	25	1	9
Nederlands	41	132	16	52
Scheikunde	23	26	6	4
Pedagogiek	-	32	-	29
Techniek	-	14	-	9
Wiskunde	34	87	9	30
Zorg en welzijn	-	63	-	27
Overige talen	12	-	2	-
Overige technische vakken	-	40	-	49
Totaal	510	1602	183	724

Eerstegraads studenten volgen een universitaire lerarenopleiding of hbo-opleiding voor eerste-graads leraar. Tweedegraads studenten volgen een hbo-opleiding voor tweedegraads leraar.

Bron: HBO-Raad en VSNU, bewerking SBO

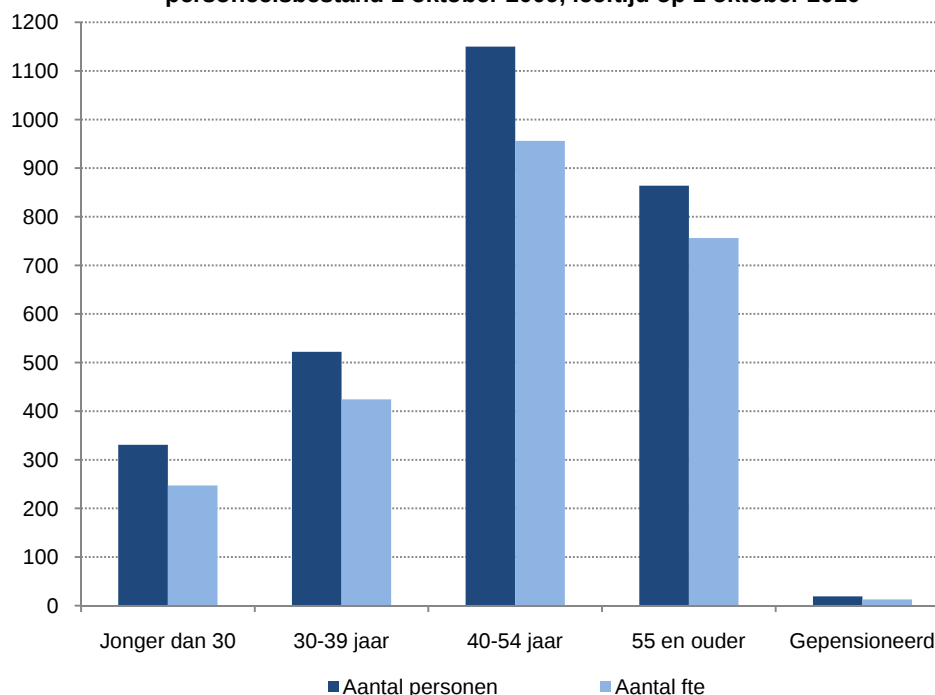
3 DE VERVANGINGSVRAAG

3.1 Leeftijdsofbouw van het docentenkorps

In figuur 3.1a geven we de leeftijdsverdeling van docenten weer. In figuur 3.1b is een gedetailleerde leeftijdsverdeling van docenten van 55 jaar en ouder weergegeven (leeftijd op 1 oktober 2010). De volledige verdeling van alle leeftijden is te zien in tabel 3.1a. De belangrijkste conclusies zijn:

- Dertig procent van alle docenten is 55 jaar of ouder; dit betekent dat binnen tien jaar minimaal 864 personen met 756 fte met pensioen gaan. Het landelijk gemiddelde van de docenten in het voortgezet onderwijs van 55 jaar of ouder is 22 procent.¹ Het aandeel in Noord-Holland Noord ligt dus aanzienlijk hoger.
- Ongeveer twaalf procent van de formatie, oftewel 292 fte, gaat binnen vijf jaar met pensioen.
- Op 1 oktober 2010 blijkt dat dertien fte van de formatie van 2009 inmiddels met pensioen is gegaan.²

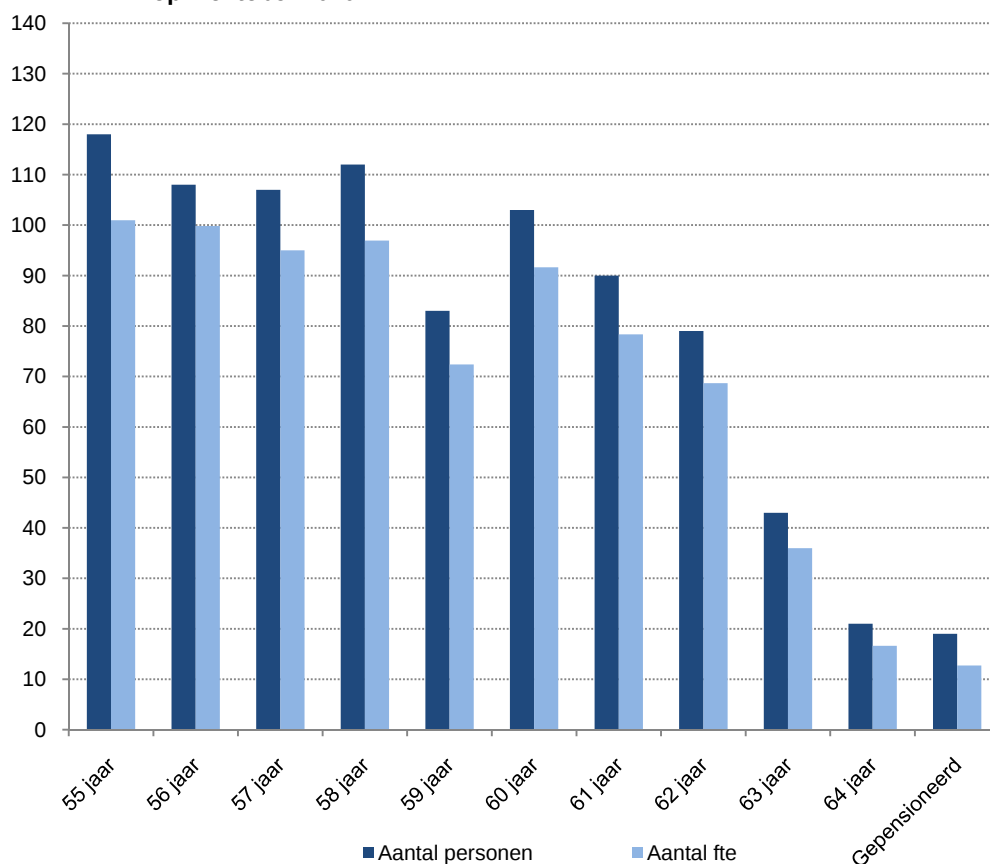
Figuur 3.1a Leeftijdsverdeling van docenten: aantal personen en aantal fte; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

¹ Cijfer voor 2008. SBO (2010). *Arbeidsmarktanalyse Voortgezet Onderwijs 2009*. Den Haag.

² Dit betreft het personeel op 1 oktober 2009, peildatum van de IPTO. We gaan daarbij uit van een pensioenleeftijd van 65 jaar. Dit is een conservatief uitgangspunt: op dit moment ligt de gemiddelde pensioenleeftijd van docenten in het vo op circa 62 jaar (zie ook: Nota 'Werken in het onderwijs', ministerie van OCW).

Figuur 3.1b Leeftijdsverdeling van docenten van 55 jaar en ouder: aantal personen en aantal fte; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

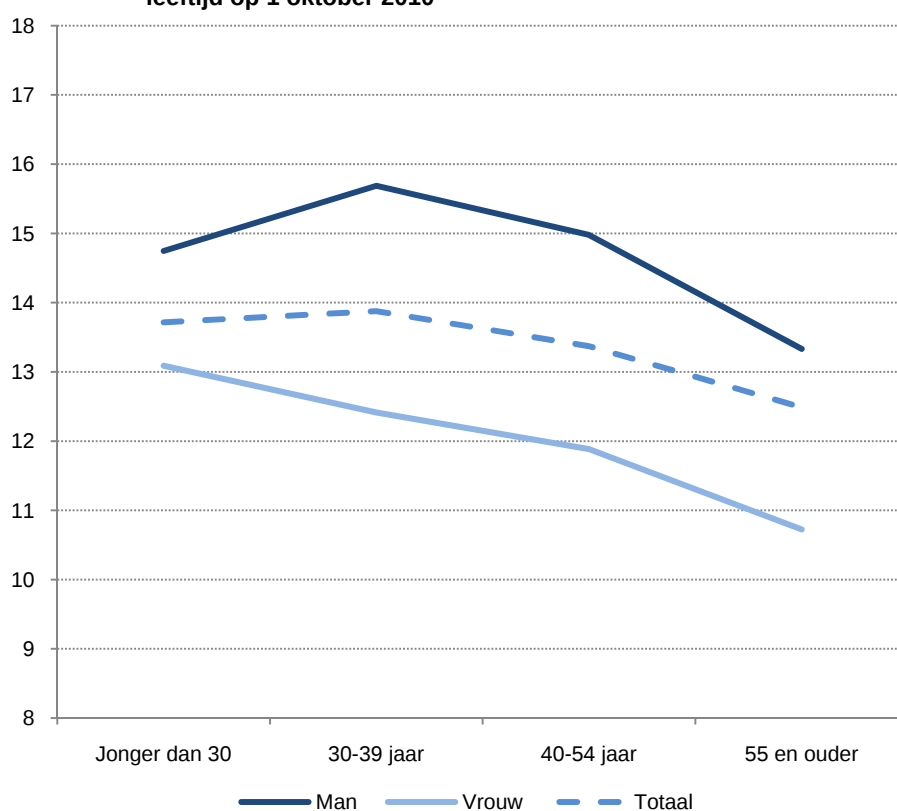
Tabel 3.1a Aantal personen, fte en gemiddelde deeltijdfactor naar leeftijd; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Leeftijdsklasse	Aantal lesgevend				Kalenderjaar pensionering*	
	Aantal personen		Aantal fte	Deeltijd- factor		
	N	%	N	%		Gemid- delde
Jonger dan 30	331	11%	247	10%	0,79	
30-39 jaar	522	18%	424	18%	0,84	
40-54 jaar	1150	40%	956	40%	0,85	
55 en ouder	864	30%	756	32%	0,89	t/m 2020
- 55 jaar	118	4%	101	4%	0,86	2020
- 56 jaar	108	4%	100	4%	0,92	2019
- 57 jaar	107	4%	95	4%	0,91	2018
- 58 jaar	112	4%	97	4%	0,87	2017
- 59 jaar	83	3%	72	3%	0,90	2016
- 60 jaar	103	4%	92	4%	0,90	2015
- 61 jaar	90	3%	78	3%	0,90	2014
- 62 jaar	79	3%	69	3%	0,87	2013
- 63 jaar	43	1%	36	2%	0,84	2012
- 64 jaar	21	1%	17	1%	0,79	2011
Gepensioneerd	19	1%	13	1%	0,71	2010
Totaal	2886	100%	2397	100%	0,85	

* Als de pensioenleeftijd 65 jaar is.

De uitstroom van oudere docenten zal echter mogelijk een minder grote impact hebben dan in eerste instantie gedacht wordt. Het blijkt namelijk dat oudere docenten minder uren lesgeven dan jongere (figuur 3.1c en tabel 3.1b). 55-plussers geven gemiddeld 12,5 uur les, andere leeftijdsgroepen ongeveer 13,5 uur. Dit betekent dat docenten van 55 jaar en ouder ongeveer negen procent minder uren lesgeven dan docenten onder de 55. Het feit dat oudere docenten minder uren lesgeven, wordt mogelijk verklaard doordat zij meer overige activiteiten (niet-lesgebonden activiteiten) doen, zoals coördinatie of doordat ze gebruikmaken van de BAPO-regeling.

Figuur 3.1c Gemiddeld aantal klokuren naar leeftijdsgroep, voor alle docenten en uitgesplitst naar geslacht; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Tabel 3.1b Gemiddeld aantal lesuren naar geslacht en leeftijd. Lesuren in klokuren; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Leeftijdsklasse	Gemiddeld aantal klokuren		
	Man	Vrouw	Totaal
Jonger dan 30	14,7	13,1	13,7
30-39 jaar	15,7	12,4	13,9
40-54 jaar	15,0	11,9	13,4
55 jaar en ouder	13,3	10,7	12,5
- 55 jaar	14,0	11,2	12,8
- 56 jaar	14,9	11,4	13,7
- 57 jaar	13,9	10,7	12,7
- 58 jaar	13,3	9,7	11,9
- 59 jaar	13,1	9,1	12,3
- 60 jaar	12,8	12,1	12,6
- 61 jaar	13,5	10,7	12,7
- 62 jaar	12,4	10,6	11,9
- 63 jaar	11,4	10,3	11,3
- 64 jaar	11,7	9,8	10,9
Gepensioneerd	10,4	7,3	9,8
Totaal	14,4	11,9	13,2

3.2 Vervangingsvraag per vak

Bij welke vakken moeten de meeste uren worden vervangen? In deze paragraaf komen de absolute en de relatieve vervangingsvraag per vak aan bod. De absolute vervangingsvraag is het *aantal* te vervangen uren. De relatieve vervangingsvraag verwijst naar het *aandeel* van de uren dat per vak vervangen moet worden.

Figuur 3.2a geeft een beeld van het aantal klokuren per vak (van de 25 meest gegeven vakken) dat op korte termijn (tot 2015) en langere termijn (tussen 2015 en 2020) vervangen moet worden.³ Dit is de *absolute* vervangingsvraag. De vakken zijn gesorteerd op het totaal aantal uur dat dit vak wordt gegeven (van hoog naar laag). In tabel 3.2a is de leeftijdsverdeling per vak weergegeven.

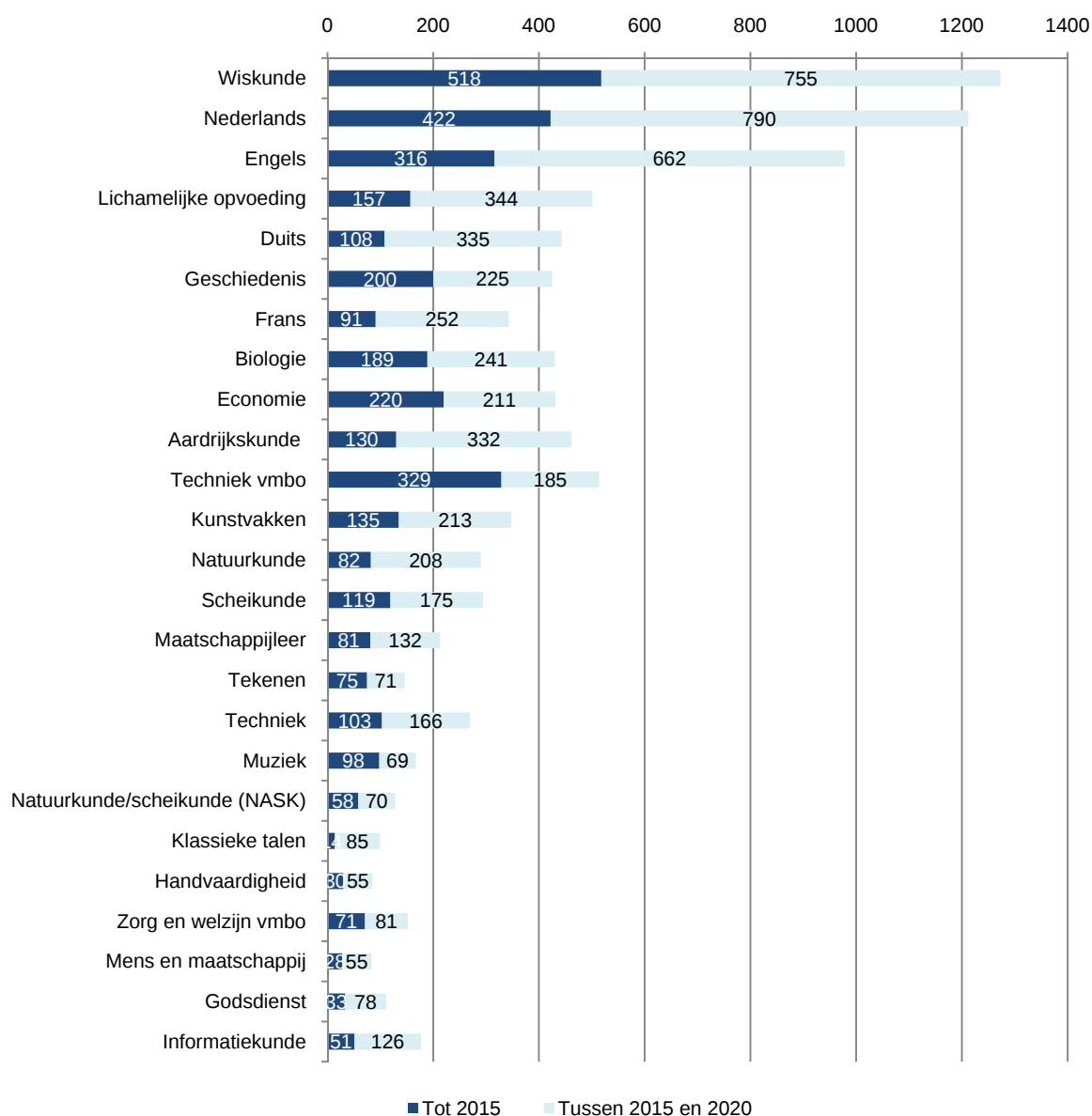
In figuur 3.2b is van de 25 meest gegeven vakken de leeftijdsverdeling van de docenten weergegeven. Dit is de *relatieve* vervangingsvraag. De resultaten zijn uitgedrukt in het aantal gegeven klokuren. Bijvoorbeeld: van alle klokuren techniek vmbo die per week worden gegeven, wordt twee procent door docenten jonger dan dertig jaar gegeven. Door deze weging worden verschillen tussen docenten in contractgrootte en onderwijsbelasting opgeheven. De vakken zijn gesorteerd op het aandeel 60-plussers (van hoog naar laag).

³ Lesuren zijn omgerekend naar klokuren.

De belangrijkste conclusies die hieruit naar voren komen zijn:

- Het grootste aantal uren dat op korte termijn (binnen 5 jaar) vervangen moet worden, zien we bij wiskunde (meer dan 500 klokuren) en Nederlands (ruim 400 klokuren). Op langere termijn (tussen 2015 en 2020) moeten daarnaast bij wiskunde nog meer dan 750 uren worden vervangen en bij Nederlands nog bijna achthonderd.
- Na wiskunde en Nederlands kent Engels de grootste absolute vervangingsvraag. Binnen tien jaar moeten bijna duizend uren Engels worden vervangen.
- Op korte termijn zien we daarnaast dat een groot aantal klokuren van techniek vmbo vervangen moet worden (ruim 300 uur).
- Ook als we kijken naar het *aandeel* van de uren dat op korte termijn vervangen moet worden (de relatieve vervangingsvraag), zien we een groot gat bij techniek vmbo. Meer dan een kwart van deze uren wordt gegeven door docenten tussen 60 en 64 jaar.
- Binnen vijf jaar gaat daarnaast bij techniek en zorg en welzijn een groot deel van de docenten (17%) met pensioen. Maar ook bij economie, scheikunde en muziek gaat binnen vijf jaar ruim vijftien procent van de docenten met pensioen.
- Op de langere termijn, binnen tien jaar, zien we bij meerdere vakken een relatief groot gat in de bezetting. Bij techniek vmbo, scheikunde en informatiekunde moet binnen tien jaar minstens veertig procent van de uren worden vervangen.
- Bij enkele vakken is het percentage uren dat vervangen moet worden binnen vijf jaar beperkt, maar veel groter binnen tien jaar. Bij deze vakken geven dus veel docenten in de leeftijd van 55 tot 59 jaar les. Naast bovengenoemde vakken betreft dit aardrijkskunde, natuurkunde, Nederlands, Engels en godsdienst.

**Figuur 3.2a Aantal te vervangen klokuren binnen vijf en tien jaar⁴;
personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010**

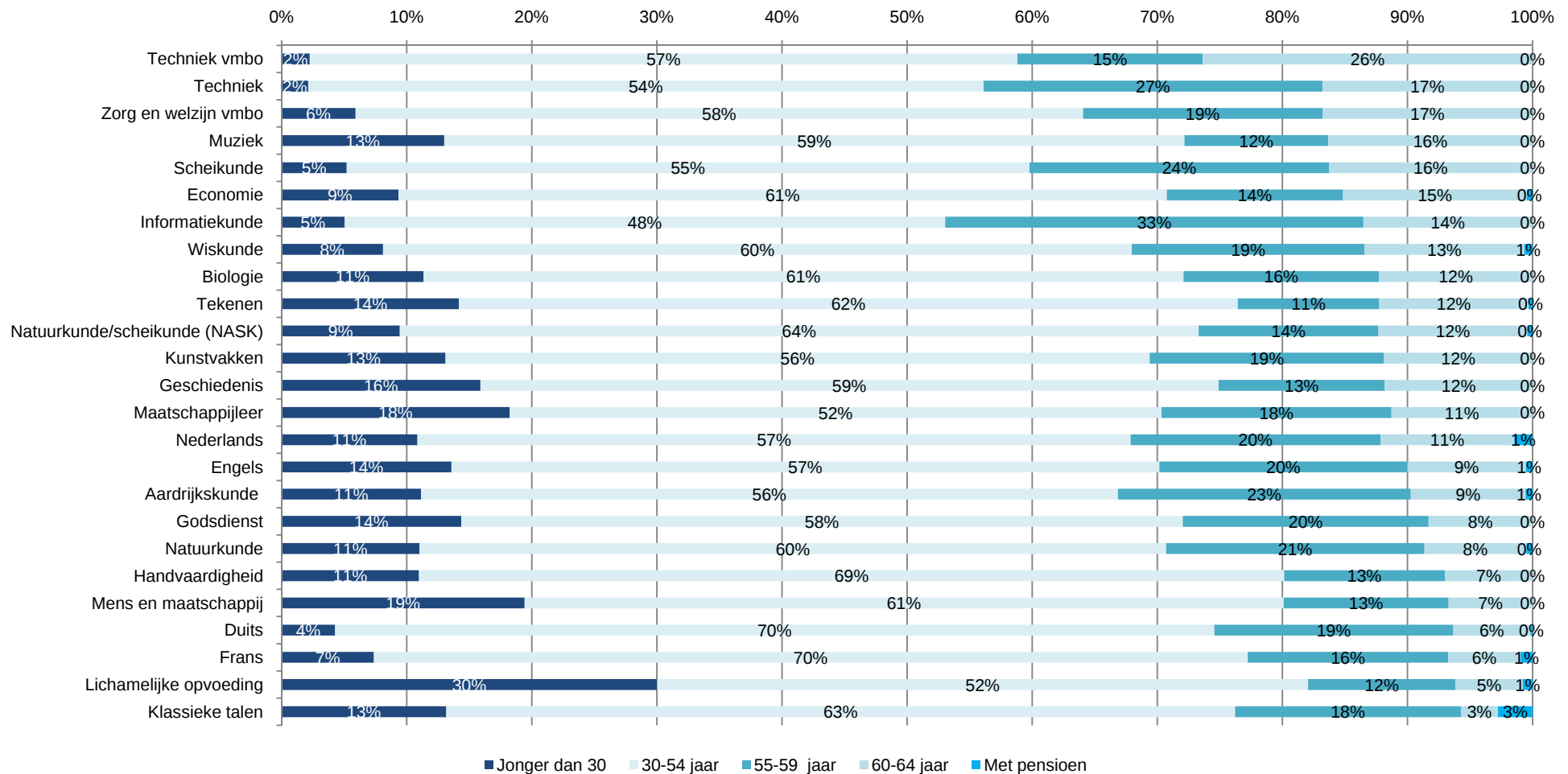

⁴ Kunstvakken zijn: CKV1 (culturele kunstzinnige vorming), CKV2 (vakken beeldende vorming), CKV3 (beeldende vorming), kunstvakken I vmbo (gemeenschappelijk deel), kunstvakken II vmbo, kunst en cultuur vmbo, kunst- en cultuurgeschiedenis.

Tabel 3.2a Gegeven aantal klokuren per vak, naar leeftijd; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	329	2429	755	518	27	4058
Nederlands	429	2253	790	422	58	3952
Engels	453	1889	662	316	18	3338
Lichamelijke opvoeding	877	1520	344	157	23	2921
Duits	75	1232	335	108	3	1753
Geschiedenis	269	999	225	200	0	1693
Frans	116	1098	252	91	15	1572
Biologie	175	936	241	189	0	1541
Economie	140	920	211	220	7	1498
Aardrijkskunde	158	790	332	130	8	1418
Techniek vmbo	28	706	185	329	0	1248
Kunstvakken	149	640	213	135	0	1137
Natuurkunde	111	601	208	82	5	1007
Scheikunde	38	399	175	119	0	731
Maatschappijleer	131	374	132	81	0	718
Tekenen	89	391	71	75	2	628
Techniek	13	331	166	103	0	613
Muziek	78	355	69	98	0	600
NASK	46	311	70	58	2	487
Klassieke talen	62	297	85	14	13	471
Handvaardigheid	47	296	55	30	0	428
Zorg en welzijn vmbo	25	246	81	71	0	423
Mens en maatschappij	81	253	55	28	0	417
Godsdienst	57	229	78	33	0	397
Informatiekunde	19	181	126	51	0	377

Figuur 3.2b Leeftijdverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven uren; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

In de bijlage zijn bovenstaande gegevens uitgesplitst voor de drie subregio's binnen de regio Noord-Holland Noord: Noord-Kennemerland, de Kop van Noord-Holland en West-Friesland. We presenteren steeds de 25 meest gegeven vakken binnen de betreffende subregio (gesorteerd op het totaal aantal uur dat dit vak wordt gegeven, van hoog naar laag). De belangrijkste conclusies die hieruit naar voren komen zijn:

- Voor Noord-Kennemerland en de kop van Noord-Holland geldt dat wiskunde, Nederlands en Engels de vakken zijn waar de meeste uren (in absolute aantallen) vervangen moeten worden. In West-Friesland geldt dit voor Nederlands, Engels en techniek vmbo.
- De relatieve vervangingsvraag laat zien dat er in Noord-Kennemerland binnen vijf jaar een gat van meer dan een kwart in de bezetting valt bij techniek vmbo en scheikunde.
- Als we kijken naar de langere termijn zien we dat in Noord-Kennemerland naast bovenstaande vakken een relatief groot gat in de bezetting valt bij techniek, muziek, wiskunde en aardrijkskunde.
- Bij een aantal vakken in Noord-Kennemerland is het aandeel te vervangen uren op de korte termijn relatief klein, maar geven veel docenten van 55 tot 59 jaar les. Dit geldt vooral voor Engels, informatiekunde en aardrijkskunde.
- In de Kop van Noord-Holland moet binnen vijf jaar dertig procent van de uren techniek vmbo worden vervangen. Op de langere termijn komt daar voor techniek (onderbouw havo/vwo) nog eens bijna een kwart bovenop.
- Op de langere termijn zien we daarnaast grote gaten in de bezetting van Nederlands, informatiekunde, maatschappijleer, natuurkunde, en aardrijkskunde.
- In West-Friesland zien we binnen nu en vijf jaar vooral bij techniek vmbo een gat in de bezetting (23%).
- Daarnaast moet in West-Friesland binnen nu en tien jaar meer dan dertig procent van de uren van informatiekunde, biologie, techniek, Nederlands en godsdienst worden vervangen.

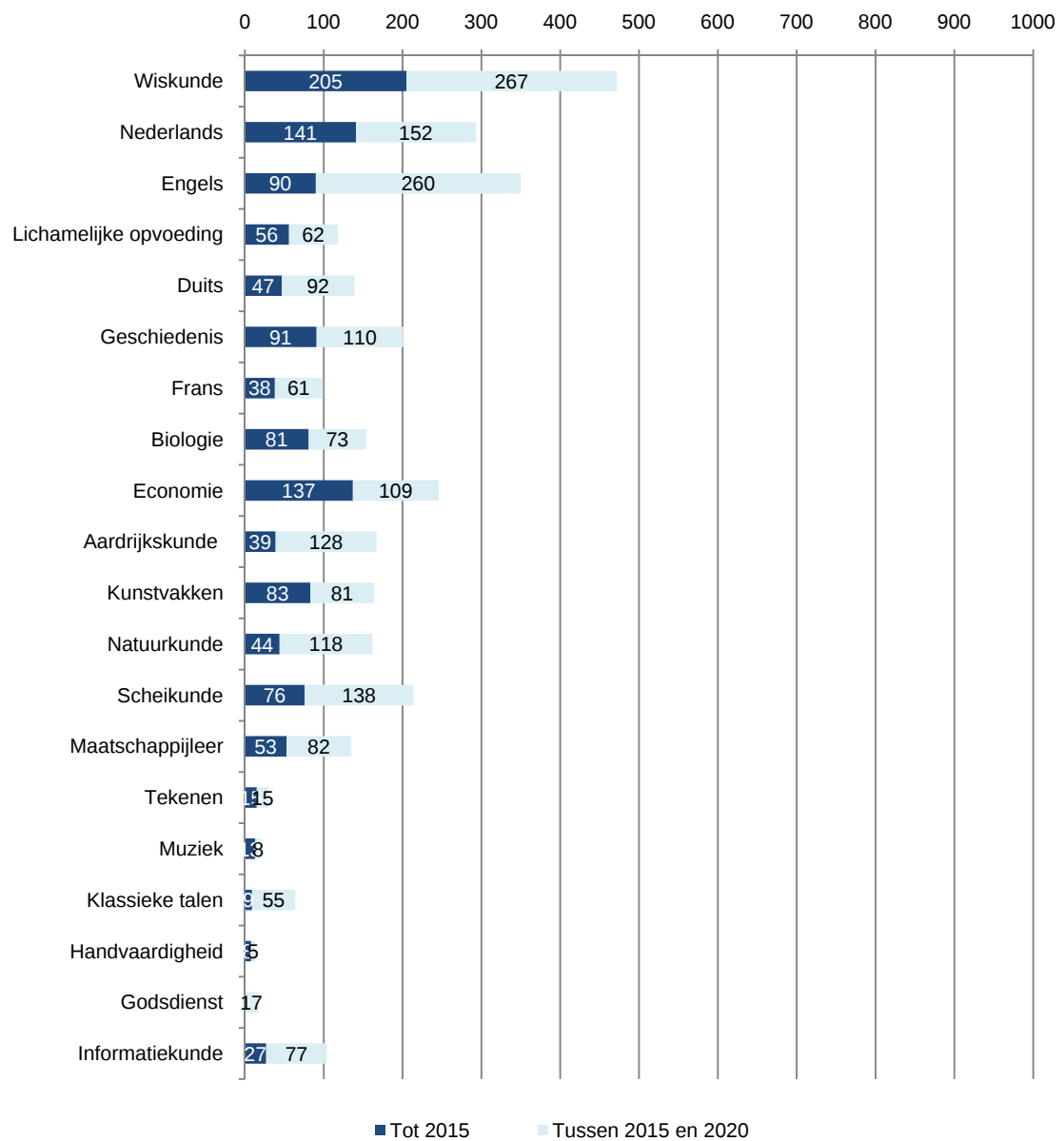
3.3 Aantal te vervangen eerste- en tweedegraads uren per vak

Hierboven zagen we dat de grootste toekomstige tekorten voorkomen bij Nederlands, wiskunde en Engels (in absolute zin) en bij techniek vmbo en zorg en welzijn (in relatieve zin). Om welke lesniveaus gaat het dan? In de figuren 3.3a tot en met 3.3d en de tabellen 3.3a en 3.3b is per vak een onderscheid gemaakt tussen eerstegraads en tweedegraads uren. Eerstegraads uren worden gegeven in de bovenbouw van havo/vwo en tweedegraads uren de onderbouw havo/vwo en alle jaren van het vmbo.

Uit de hierna volgende gegevens blijkt het volgende:

- Zowel in het eerste- als het tweedegraadsgebied moeten binnen vijf of tien jaar de meeste uren vervangen worden bij wiskunde, Nederlands en Engels.
- Bij de meeste vakken is het aantal binnen vijf of tien jaar te vervangen tweedegraads uren veel groter dan het aantal te vervangen eerstegraads uren. Dit is niet verrassend, aangezien er veel meer tweedegraads dan eerstegraads uren worden gegeven.
- Bij enkele vakken worden echter meer uren in het eerstegraadsgebied gegeven door docenten die binnen vijf of tien jaar met pensioen gaan. Dit geldt voor economie, natuurkunde, scheikunde, maatschappijleer, klassieke talen en informatiekunde.
- Als we kijken naar de relatieve vervangingsvraag zien we dat op de korte termijn (binnen 5 jaar) 22 procent van de eerstegraads uren economie vervangen moet worden. Bij kunstvakken valt er binnen vijf jaar een gat van twintig procent van alle eerstegraads uren.
- De relatieve vervangingsvraag op de langere termijn (aandeel te vervangen uren binnen 10 jaar) ligt bij de eerstegraads uren het hoogst bij informatiekunde: meer dan de helft van de eerstegraads uren moet binnen tien jaar worden vervangen. Maar ook bij scheikunde en aardrijkskunde valt er binnen tien jaar een gat van ongeveer de helft van de uren in de bezetting.
- In het tweedegraadsgebied speelt de relatieve vervangingsvraag binnen vijf jaar vooral bij techniek vmbo. Binnen vijf jaar moet bijna een kwart van deze uren worden vervangen. Maar ook bij zorg en welzijn, muziek en techniek (onderbouw havo/vwo) moet binnen vijf jaar een zesde van de uren worden vervangen.
- Op de langere termijn (binnen tien jaar) zien we in het tweedegraadsgebied daarnaast een gat van meer dan dertig procent in de bezetting van informatiekunde en Nederlands.

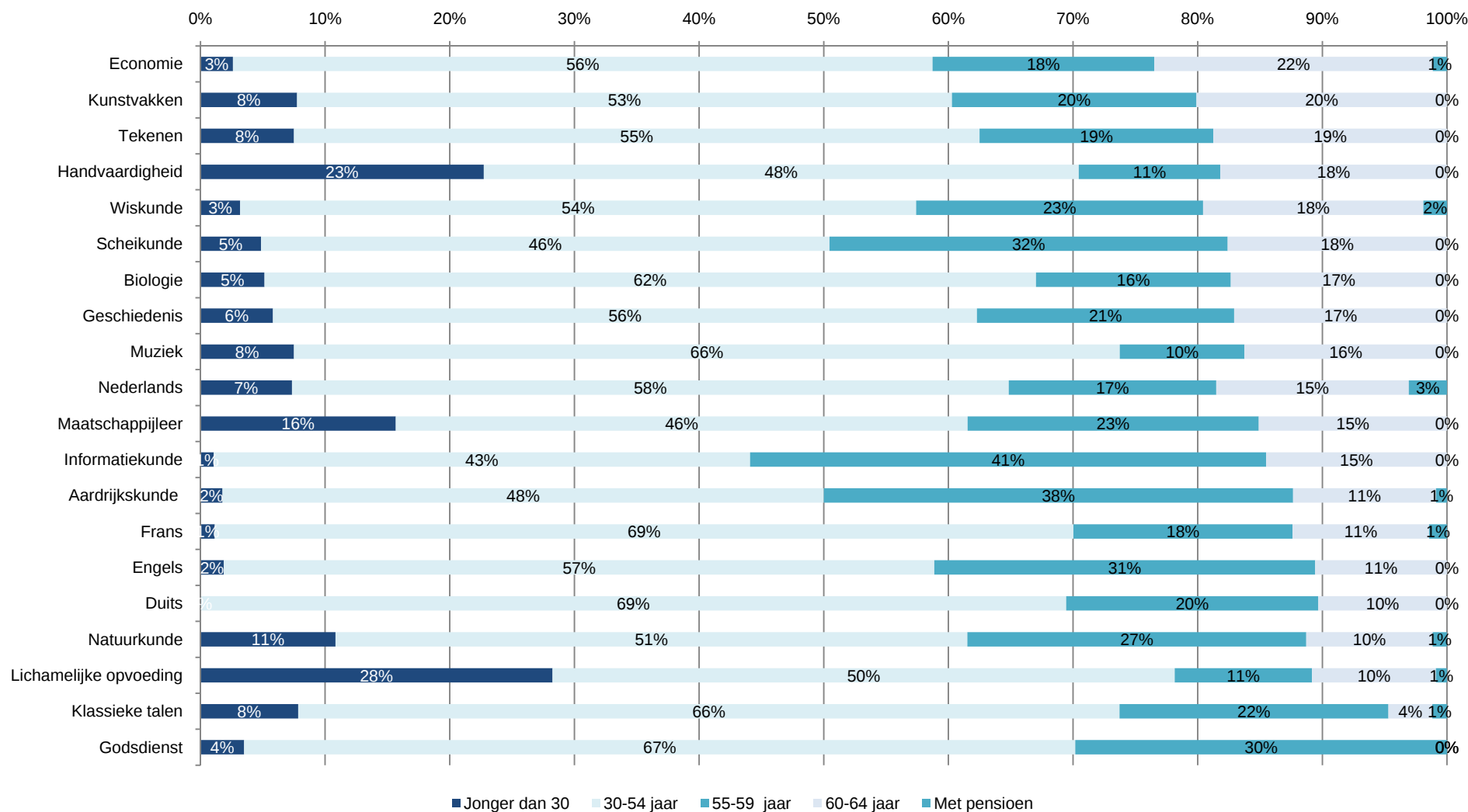
**Figuur 3.3a Aantal te vervangen eerstegraads klokuren binnen vijf en tien jaar;
personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010**

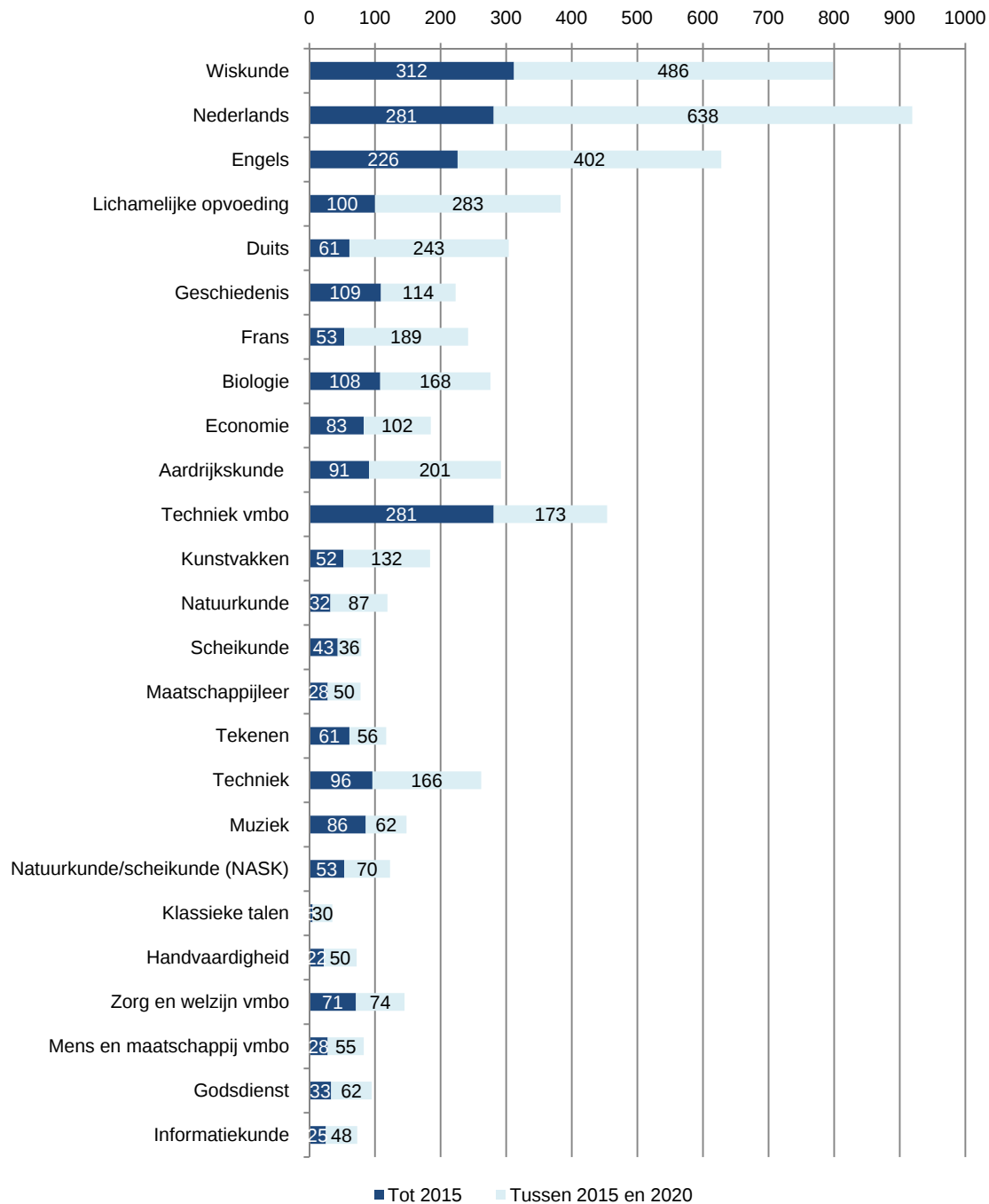
Tabel 3.3a Gegeven aantal eerstegraads klokuren per vak, naar leeftijd;
personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	37	629	267	205	22	1160
Nederlands	67	525	152	141	28	913
Engels	16	485	260	90	0	851
Lichamelijke opvoeding	159	281	62	56	5	563
Duits	0	316	92	47	0	455
Geschiedenis	31	301	110	91	0	533
Frans	4	239	61	38	5	347
Biologie	24	289	73	81	0	467
Economie	16	344	109	137	7	613
Aardrijkskunde	6	164	128	39	3	340
Kunstvakken	32	217	81	83	0	413
Natuurkunde	47	220	118	44	5	434
Scheikunde	21	197	138	76	0	432
Maatschappijleer	55	161	82	53	0	351
Tekenen	6	44	15	15	0	80
Muziek	6	53	8	13	0	80
Klassieke talen	20	168	55	9	3	255
Handvaardigheid	10	21	5	8	0	44
Godsdienst	2	38	17	0	0	57
Informatiekunde	2	80	77	27	0	186

Figuur 3.3b Leeftijdverdeling van docenten per vak voor eerstegraads lessen, gemeten in aantal gegeven uren, personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

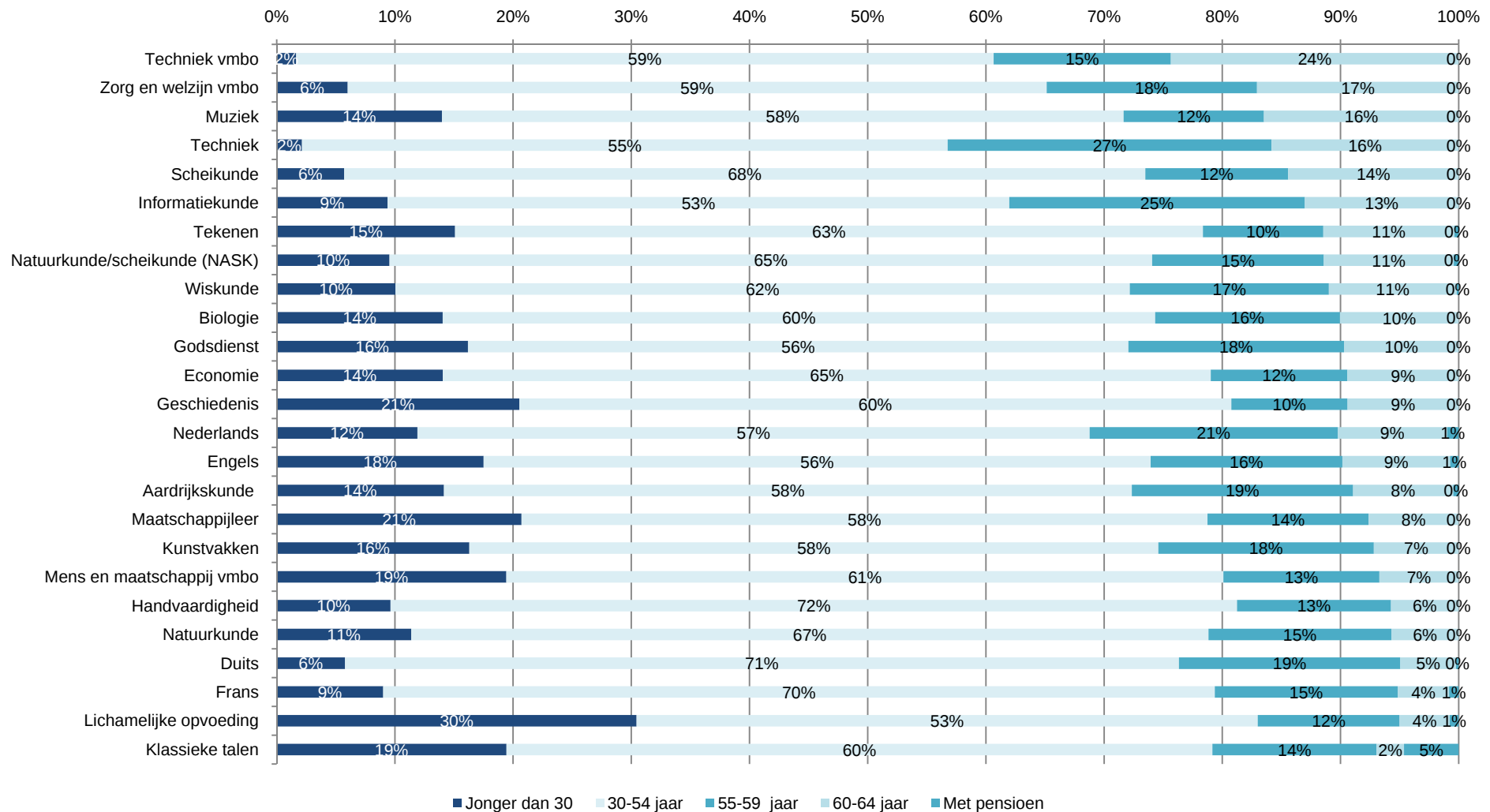
Figuur 3.3c Aantal te vervangen tweedegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Tabel 3.3b Gegeven aantal tweedegraads klokuren per vak, naar leeftijd, 25 meest gegeven vakken; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Vak	Aantal klokuren					
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	Totaal
Wiskunde	290	1793	486	312	5	2886
Nederlands	362	1728	638	281	30	3039
Engels	434	1399	402	226	18	2479
Lichamelijke opvoeding	718	1239	283	100	18	2358
Duits	75	915	243	61	3	1297
Geschiedenis	238	698	114	109	0	1159
Frans	110	859	189	53	10	1221
Biologie	151	648	168	108	0	1075
Economie	124	573	102	83	0	882
Aardrijkskunde	152	625	201	91	5	1074
Techniek vmbo	19	681	173	281	0	1154
Kunstvakken	118	422	132	52	0	724
Natuurkunde	64	379	87	32	0	562
Scheikunde	17	202	36	43	0	298
Maatschappijleer	76	213	50	28	0	367
Tekenen	83	348	56	61	2	550
Techniek	13	331	166	96	0	606
Muziek	73	301	62	86	0	522
NASK	46	311	70	53	2	482
Klassieke talen	42	129	30	5	10	216
Handvaardigheid	37	275	50	22	0	384
Zorg en welzijn vmbo	25	246	74	71	0	416
Mens en maatschappij vmbo	81	253	55	28	0	417
Godsdienst	55	190	62	33	0	340
Informatiekunde	18	101	48	25	0	192

Figuur 3.3d Leeftijdverdeling van docenten per vak voor tweedegraads lessen, gemeten in aantal gegeven uren; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

In de bijlage zijn de resultaten voor eerste- en tweedegraads uren per subregio apart weergegeven (gesorteerd op het totaal aantal uur dat dit vak in de betreffende subregio's wordt gegeven). De belangrijkste punten die hieruit naar voren komen, zijn:

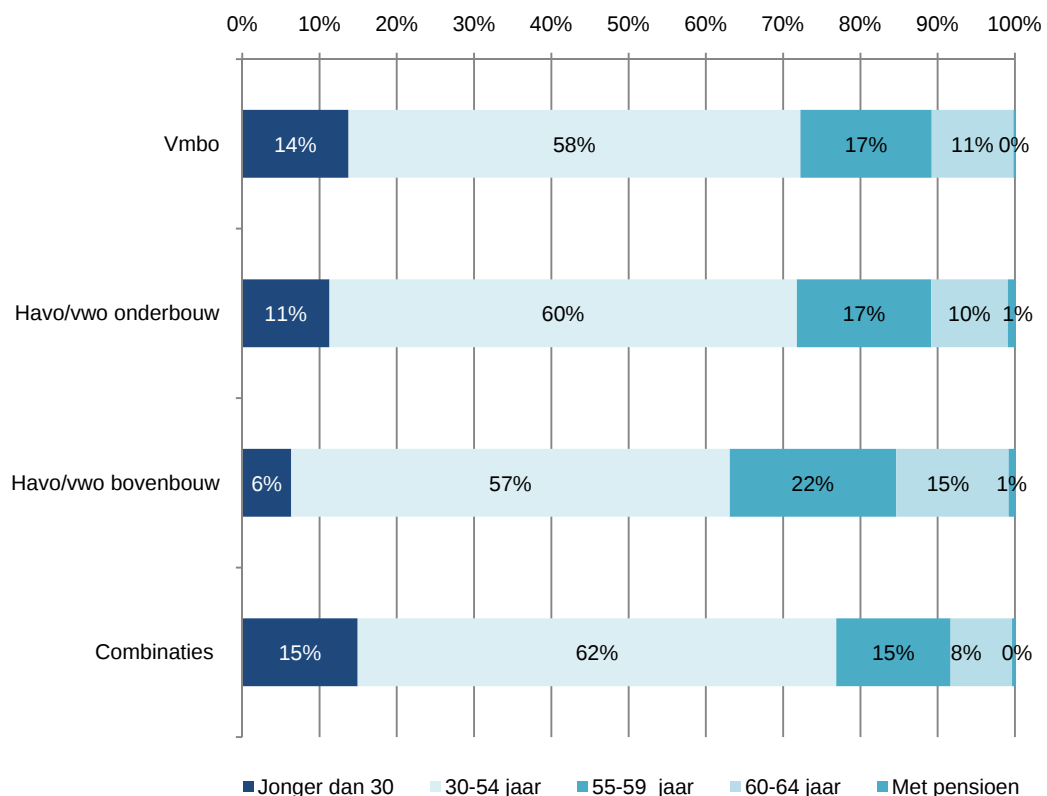
- Bij een aantal vakken is het aantal eerstegraads (absolute) uren dat binnen vijf á tien jaar vervangen moet worden groter dan het aantal tweedegraads uren: dit geldt in alle subregio's voor natuurkunde, scheikunde en economie. Voor informatiekunde geldt dit in de Kop van Noord-Holland en West-Friesland.
- In Noord-Kennemerland valt op dat er in het eerstegraadsgebied meer dan de helft van de uren scheikunde en aardrijkskunde binnen tien jaar vervangen moet worden. Maar ook bij economie, wiskunde, kunstvakken, natuurkunde en Engels valt er binnen nu en tien jaar een gat van meer dan veertig procent in de bezetting van het eerstegraadsgebied.
- In het tweedegraadsgebied springen in deze subregio techniek vmbo en scheikunde eruit: hier moet binnen tien jaar meer dan veertig procent van de uren worden vervangen.
- In de Kop van Noord-Holland zien we in het eerstegraadsgebied grote gaten in de bezetting bij veel vakken. De grootste problemen ontstaan bij tekenen, maatschappijleer, scheikunde, natuurkunde, Engels, aardrijkskunde en informatiekunde. In het tweedegraadsgebied moeten binnen nu en tien jaar in deze subregio de meeste uren vervangen worden bij informatiekunde, techniek en Nederlands.
- In West-Friesland valt er in het eerstegraadsgebied binnen nu en tien jaar een gat van veertig procent of meer in de bezetting bij de vakken informatiekunde, economie, Nederlands en godsdienst. In het tweedegraadsgebied zien we de grootste gaten bij techniek vmbo, biologie en informatiekunde.

3.4 Vervangingsvraag per onderwijstype

In figuur 3.4 en tabel 3.4 is de vervangingsvraag per onderwijstype weergegeven. Hieruit blijkt het volgende:

- Op korte termijn is de vervangingsvraag het grootst in de bovenbouw van havo en vwo. Binnen vijf jaar moet vijftien procent van de uren worden vervangen. Dit komt overeen met bijna veertienhonderd klokuren.
- Ook op de langere termijn is de vervangingsvraag het grootst in de bovenbouw van havo/vwo. Binnen nu en tien jaar moet 37 procent van de uren worden vervangen (bijna 3500 klokuren).
- In het vmbo en de onderbouw van havo en vwo is de vervangingsvraag kleiner, maar ook hier moet meer dan een kwart van de uren binnen nu en tien jaar vervangen worden.

Figuur 3.4 Leeftijdsverdeling van docenten naar onderwijstype, gemeten in aantal gegeven klokuren; personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

**Tabel 3.4 Gegeven aantal klokuren naar leeftijd en onderwijstype;
personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010**

Onderwijstype	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Vmbo	1705	7255	2107	1314	23	12404
Havo/vwo onderbouw	576	3087	887	507	46	5103
Havo/vwo bovenbouw	608	5445	2063	1398	77	9591
Combinaties	1650	6839	1633	880	40	11042

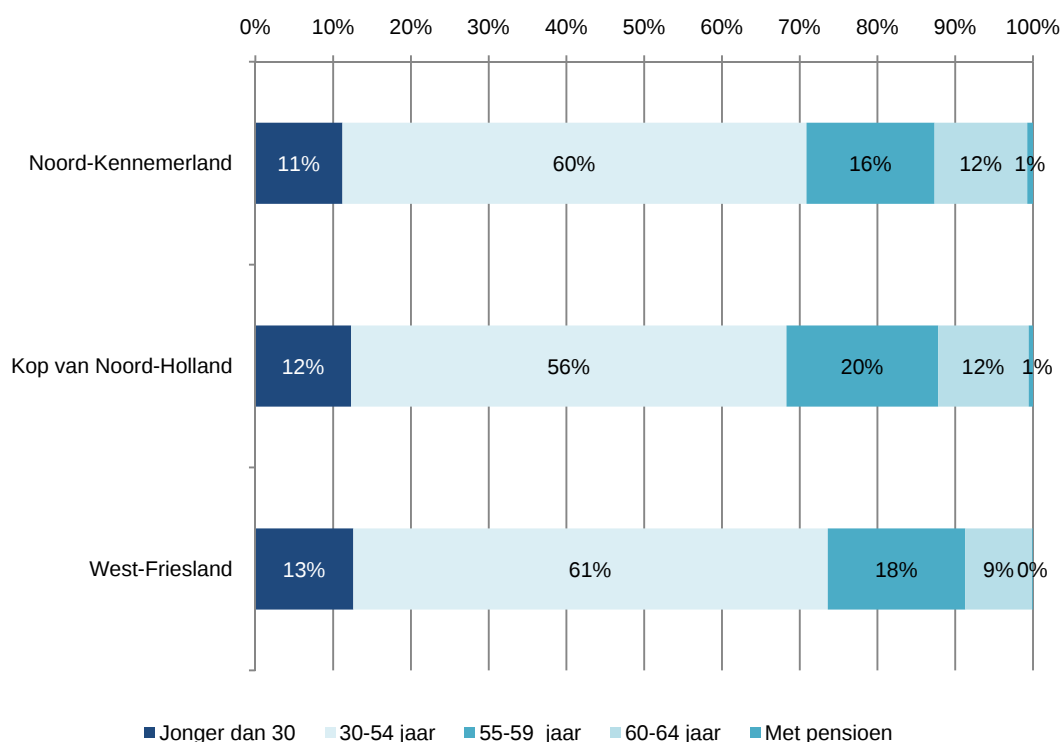
* Een voorbeeld van een combinatie van onderwijstype is een gezamenlijke les gymnastiek van een brugklas vmbo en een brugklas havo.

3.5 Vervangingsvraag per subregio

In figuur 3.5 presenteren we de leeftijdsverdeling uitgesplitst naar de drie subregio's binnen de regio Noord-Holland Noord: Noord-Kennemerland, de kop van Noord-Holland en West-Friesland. Hieruit blijkt het volgende:

- De vervangingsvraag in de kop van Noord-Holland is in relatieve zin het grootst. 31 procent van alle klokuren in deze subregio moet binnen tien jaar worden vervangen. Dit betreft ruim 2600 klokuren. In hoofdstuk 2 zagen we echter dat het aantal leerlingen hier tegelijkertijd sterkst daalt.
- In Noord-Kennemerland moet binnen tien jaar 28 procent van de klokuren worden vervangen. Het gaat hier wel om het grootste aantal uren in absolute zin: ruim 4800 klokuren.
- In de subregio West-Friesland is de vervangingsvraag binnen tien jaar relatief gezien het minst groot: 26 procent. Uit hoofdstuk 2 bleek dat hier het aantal leerlingen de komende jaren het minst sterk daalt.

Figuur 3.5 Leeftijdverdeling van docenten naar subregio, gemeten in aantal gegeven klokuren, personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

Tabel 3.5 Gegeven aantal klokuren naar leeftijd en subregio, personeelsbestand 1 oktober 2009, leeftijd op 1 oktober 2010

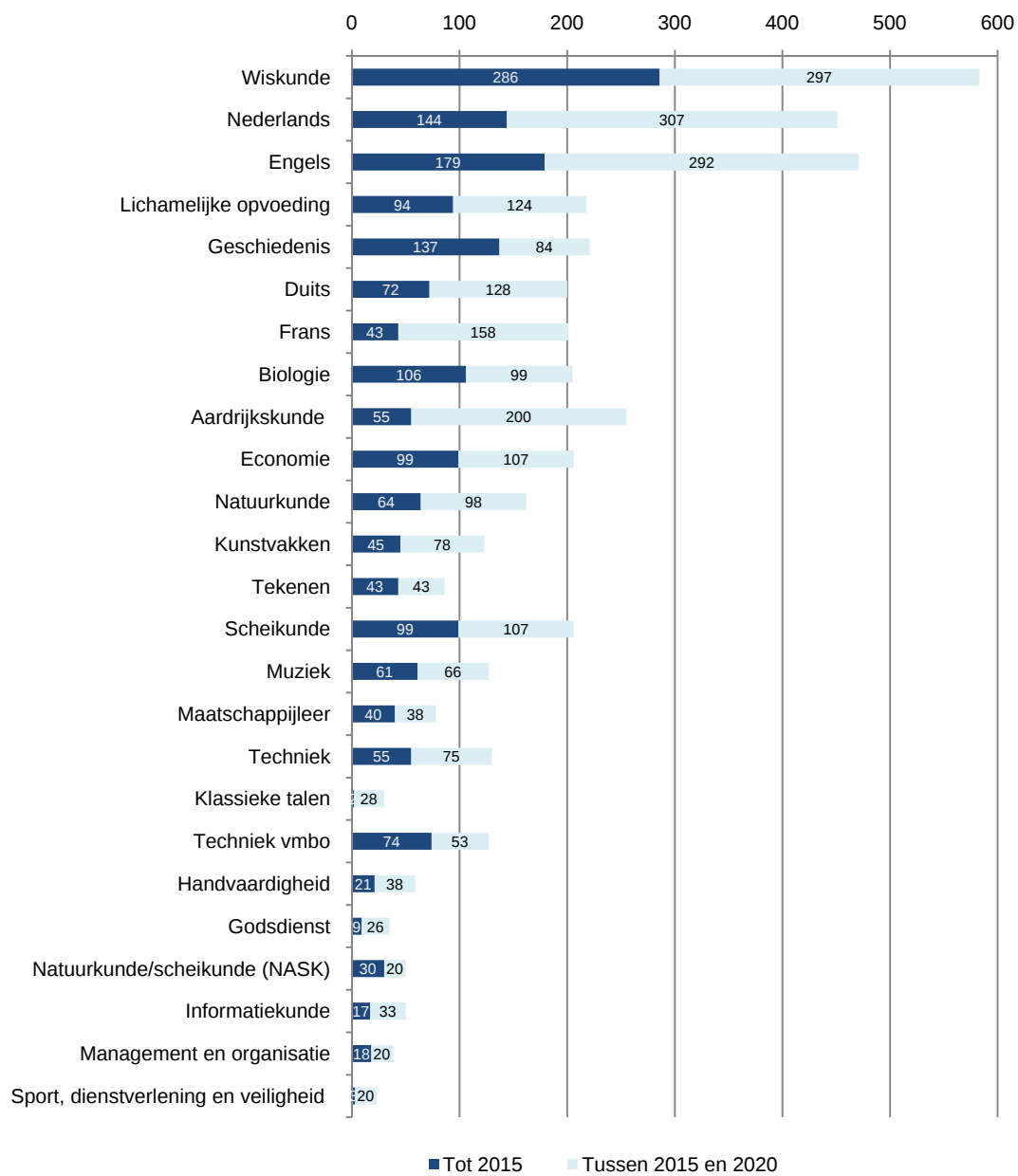
Subregio	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Noord-Kennemerland	1904	10156	2800	2030	125	17015
Kop van Noord-Holland	1029	4683	1631	972	47	8362
West-Friesland	1606	7788	2258	1097	14	12763

BIJLAGE 1

Vervangingsvraag per subregio

B1.1 Noord-Kennemerland

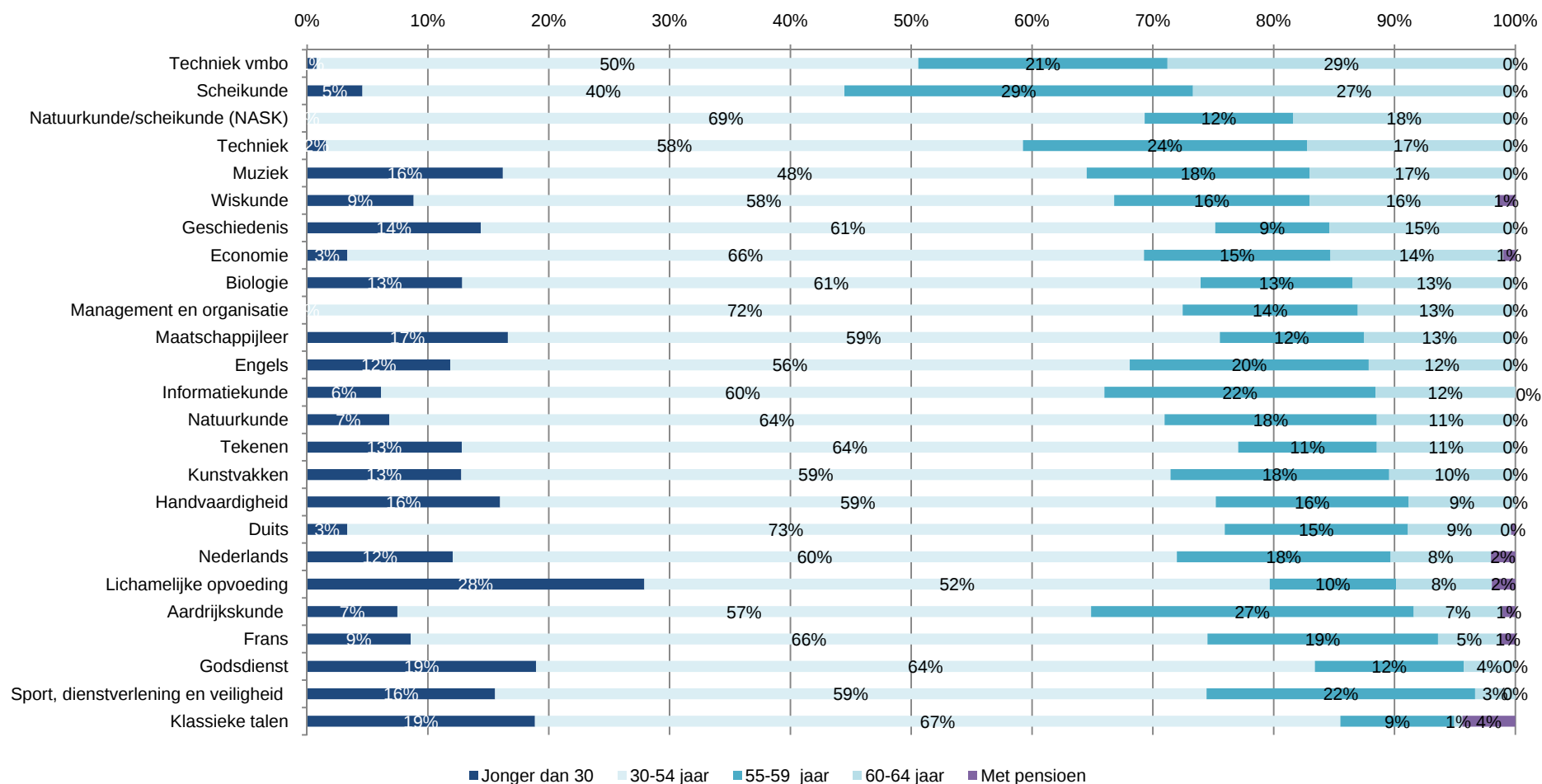
Figuur NK1.1a Aantal te vervangen klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

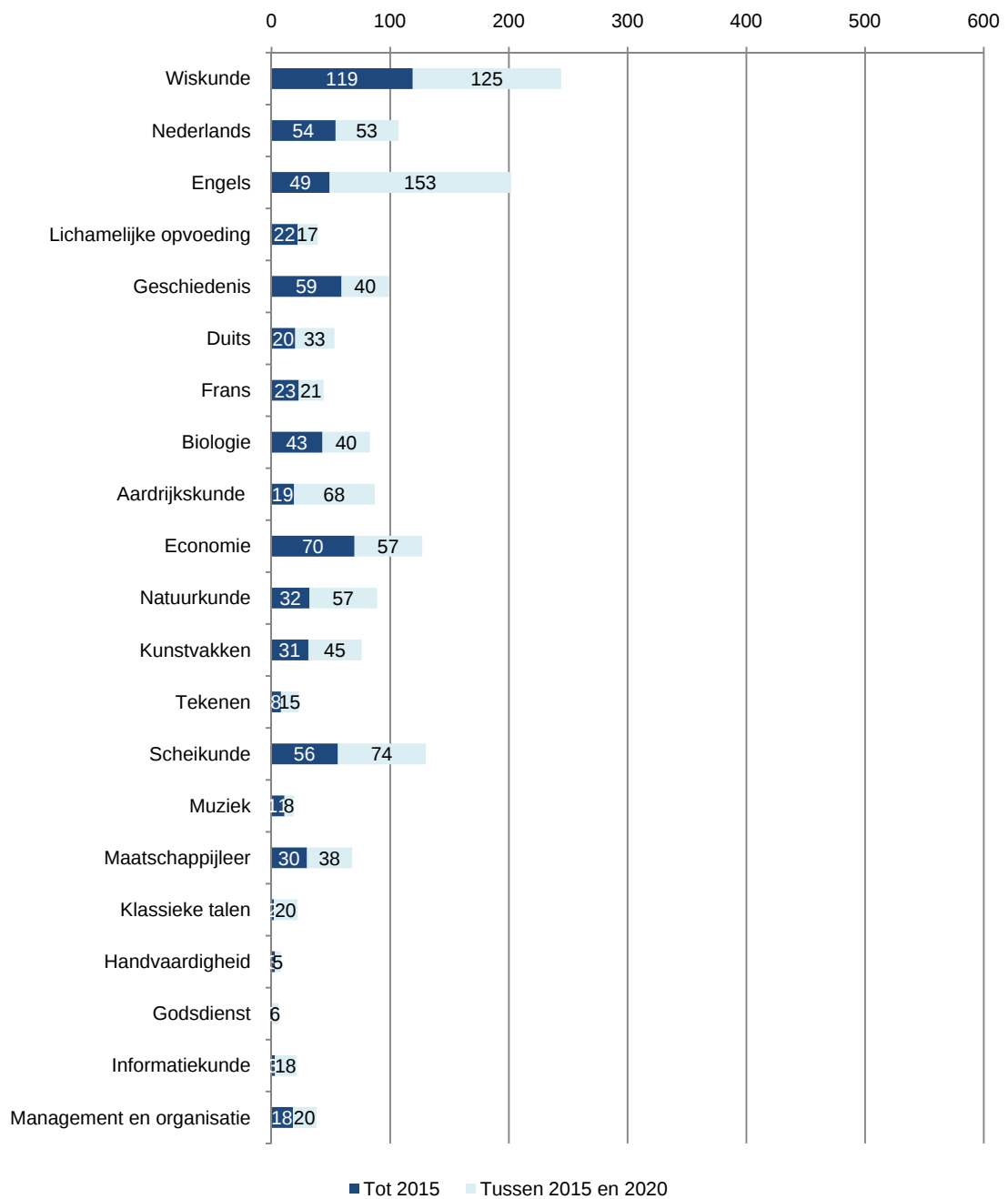
Tabel NK1.1a Gegeven aantal klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	162	1065	297	286	27	1837
Nederlands	209	1040	307	144	35	1735
Engels	175	830	292	179	0	1476
Lichamelijke opvoeding	331	614	124	94	23	1186
Geschiedenis	128	541	84	137	0	890
Duits	28	613	128	72	3	844
Frans	71	546	158	43	10	828
Biologie	101	481	99	106	0	787
Aardrijkskunde	56	430	200	55	8	749
Economie	23	457	107	99	7	693
Natuurkunde	38	358	98	64	0	558
Kunstvakken	55	253	78	45	0	431
Tekenen	48	241	43	43	0	375
Scheikunde	17	148	107	99	0	371
Muziek	58	173	66	61	0	358
Maatschappijleer	53	188	38	40	0	319
Techniek	5	184	75	55	0	319
Klassieke talen	56	198	28	2	13	297
Techniek vmbo	2	128	53	74	0	257
Handvaardigheid	38	141	38	21	0	238
Godsdienst	40	136	26	9	0	211
NASK	0	113	20	30	0	163
Informatiekunde	9	88	33	17	0	147
Management en organisatie	0	100	20	18	0	138
Sport, dienstverlening en veiligheid	14	53	20	3	0	90

Figuur NK1.1b Leeftijdsverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven klokuren, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

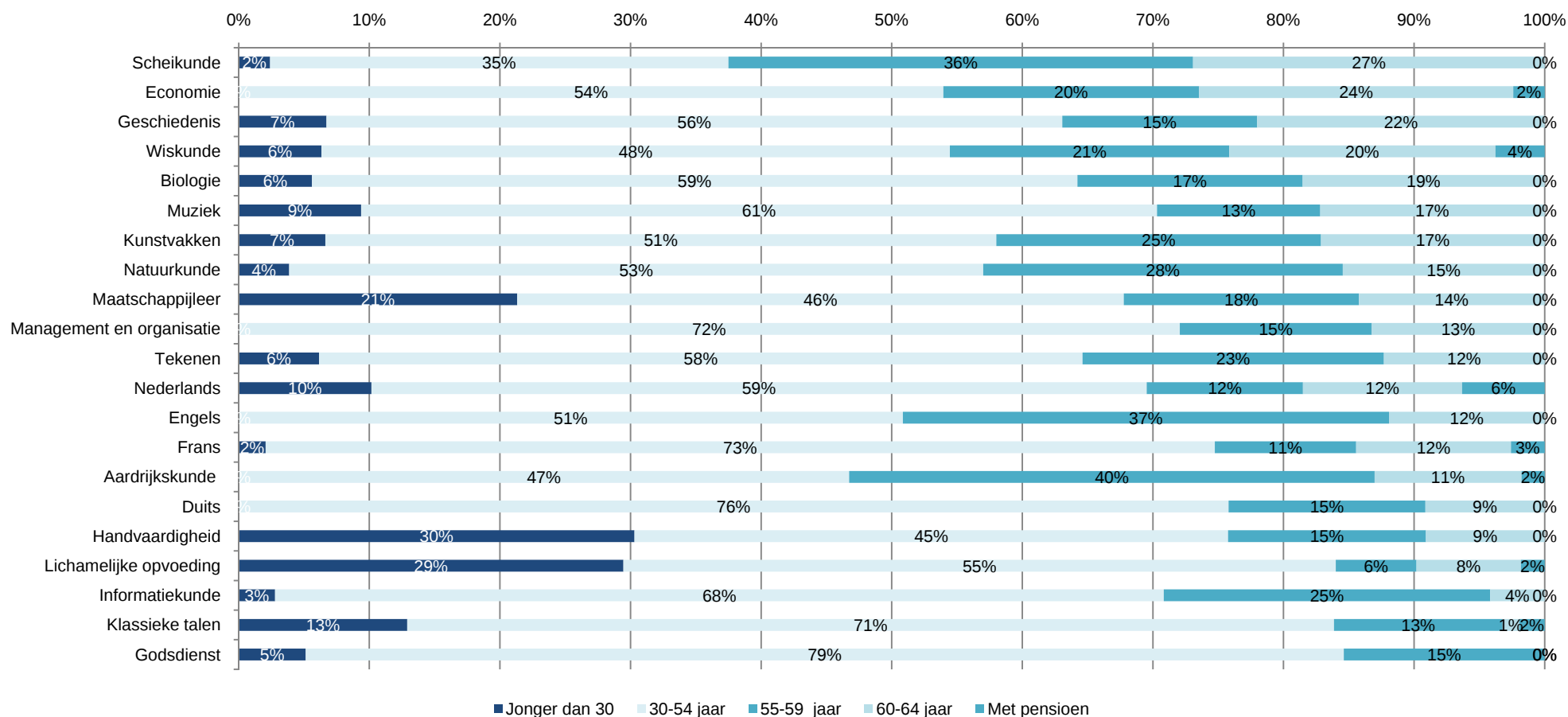
Figuur NK1.1c Aantal te vervangen eerstegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

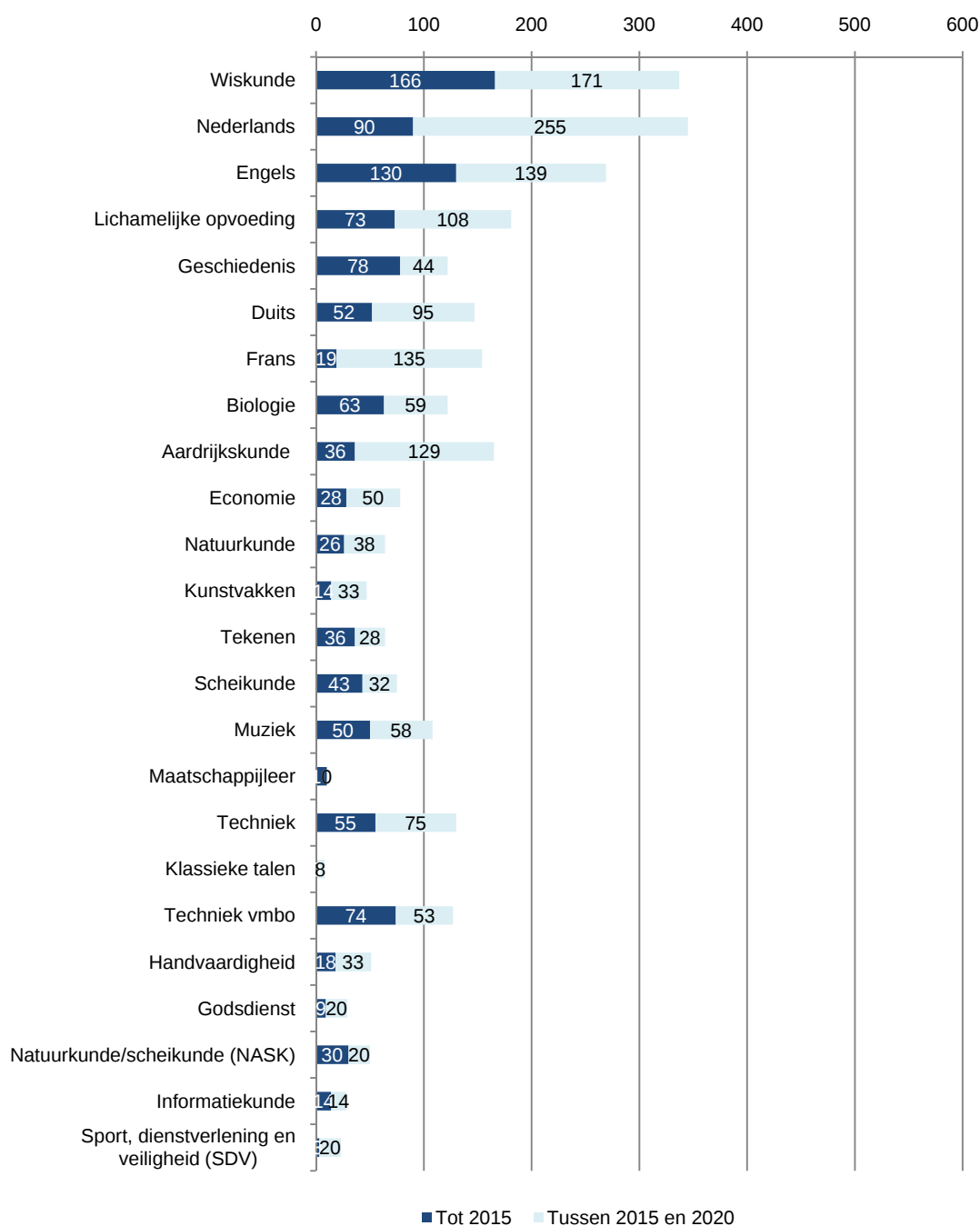
Tabel NK1.1b Gegeven aantal eerstegraads klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	37	281	125	119	22	584
Nederlands	45	263	53	54	28	443
Engels	0	209	153	49	0	411
Lichamelijke opvoeding	81	150	17	22	5	275
Geschiedenis	18	151	40	59	0	268
Duits	0	166	33	20	0	219
Frans	4	141	21	23	5	194
Biologie	13	136	40	43	0	232
Aardrijkskunde	0	79	68	19	3	169
Economie	0	157	57	70	7	291
Natuurkunde	8	110	57	32	0	207
Kunstvakken	12	93	45	31	0	181
Tekenen	4	38	15	8	0	65
Scheikunde	5	73	74	56	0	208
Muziek	6	39	8	11	0	64
Maatschappijleer	45	98	38	30	0	211
Klassieke talen	20	110	20	2	3	155
Handvaardigheid	10	15	5	3	0	33
Godsdienst	2	31	6	0	0	39
Informatiekunde	2	49	18	3	0	72
Management en organisatie	0	98	20	18	0	136

Figuur NK1.1d Leeftijdverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven eerstegraads klokuren, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

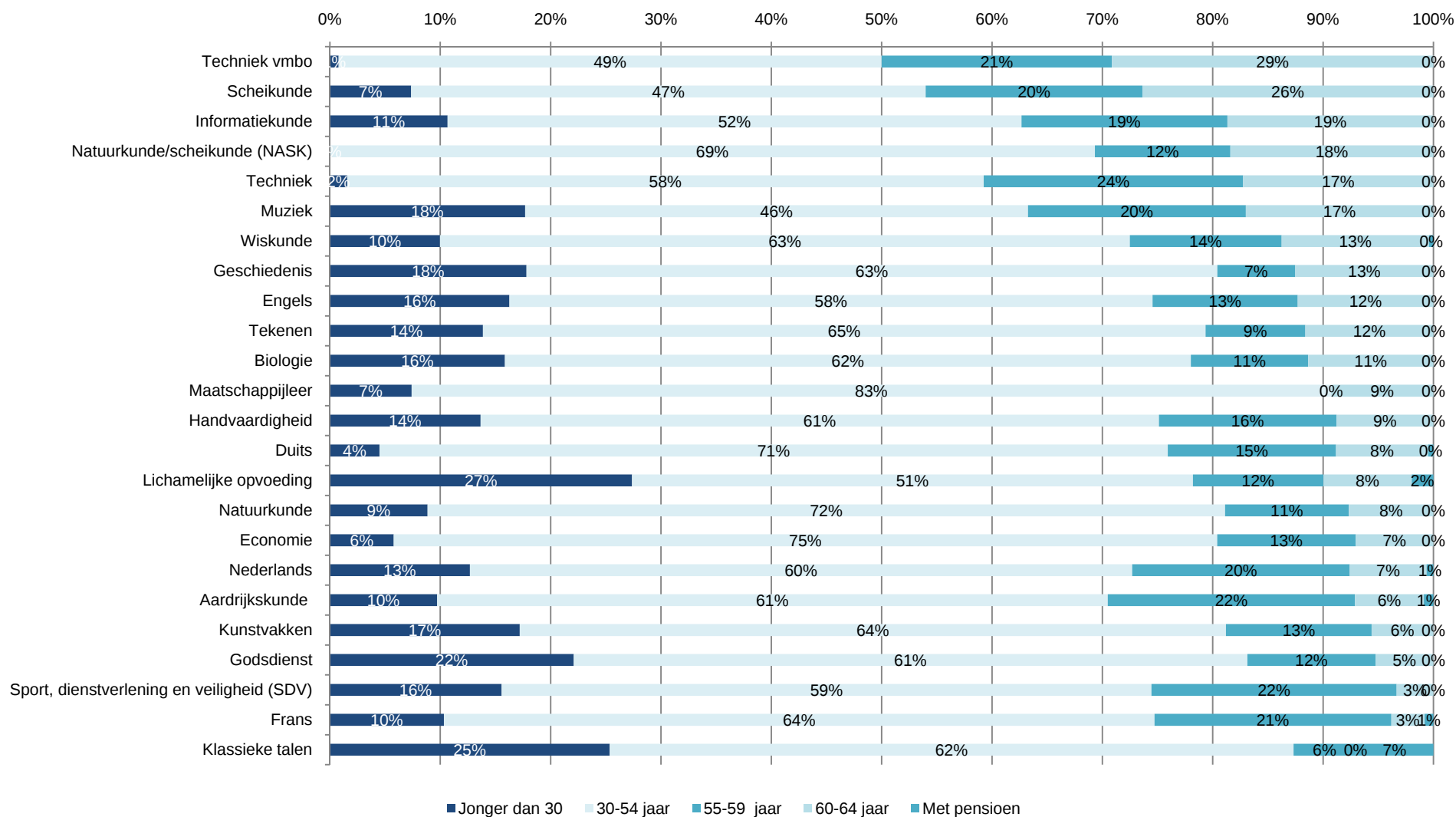
Figuur NK1.1e Aantal te vervangen tweedegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

Tabel NK1.1c Gegeven aantal tweedegraads klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

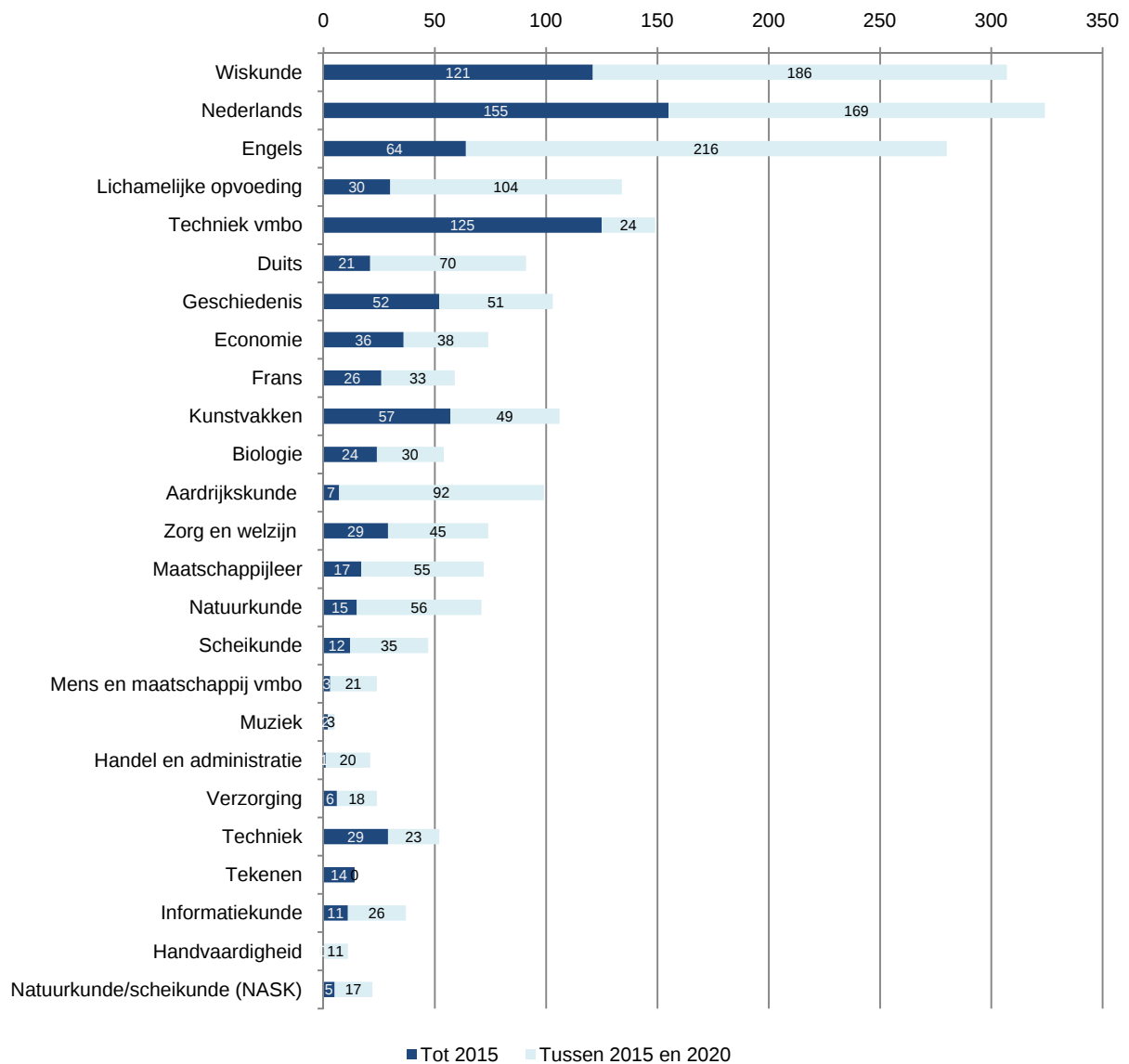
Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	124	777	171	166	5	1243
Nederlands	164	776	255	90	8	1293
Engels	172	616	139	130	0	1057
Lichamelijke opvoeding	250	464	108	73	18	913
Geschiedenis	111	390	44	78	0	623
Duits	28	445	95	52	3	623
Frans	65	405	135	19	5	629
Biologie	88	345	59	63	0	555
Aardrijkskunde	56	350	129	36	5	576
Economie	23	297	50	28	0	398
Natuurkunde	30	245	38	26	0	339
Kunstvakken	43	160	33	14	0	250
Tekenen	43	203	28	36	0	310
Scheikunde	12	76	32	43	0	163
Muziek	52	134	58	50	0	294
Maatschappijleer	8	90	0	10	0	108
Techniek	5	184	75	55	0	319
Klassieke talen	36	88	8	0	10	142
Techniek vmbo	2	125	53	74	0	254
Handvaardigheid	28	126	33	18	0	205
Godsdienst	38	105	20	9	0	172
NASK	0	113	20	30	0	163
Informatiekunde	8	39	14	14	0	75
Sport, dienstverlening en veiligheid	14	53	20	3	0	90

Figuur NK1.1f Leeftijdsverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven tweedegraads klokuren, subregio Noord-Kennemerland (n=18 scholen/vestigingen)

B1.2 De kop van Noord-Holland

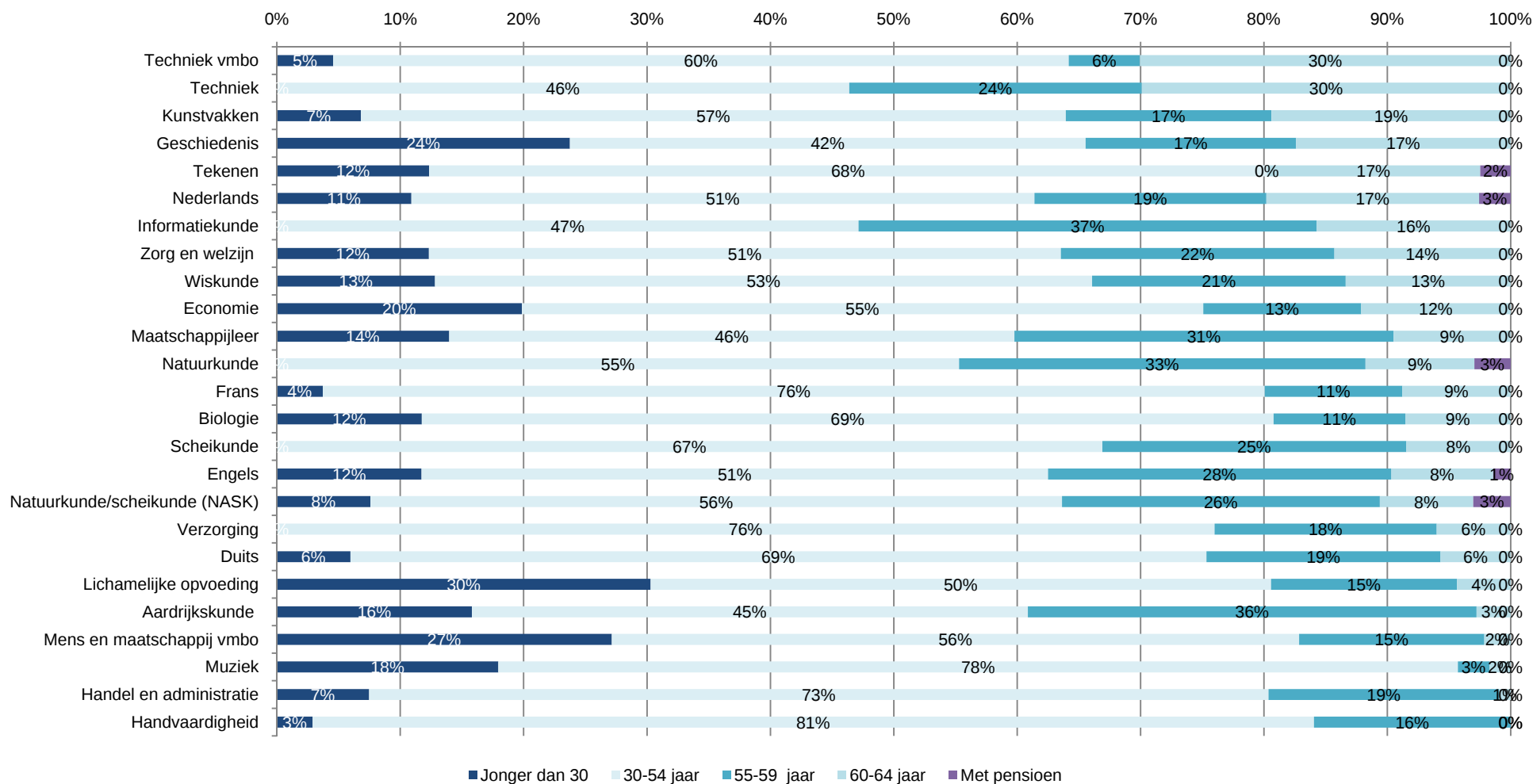
Figuur KNH1.2a Aantal te vervangen klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

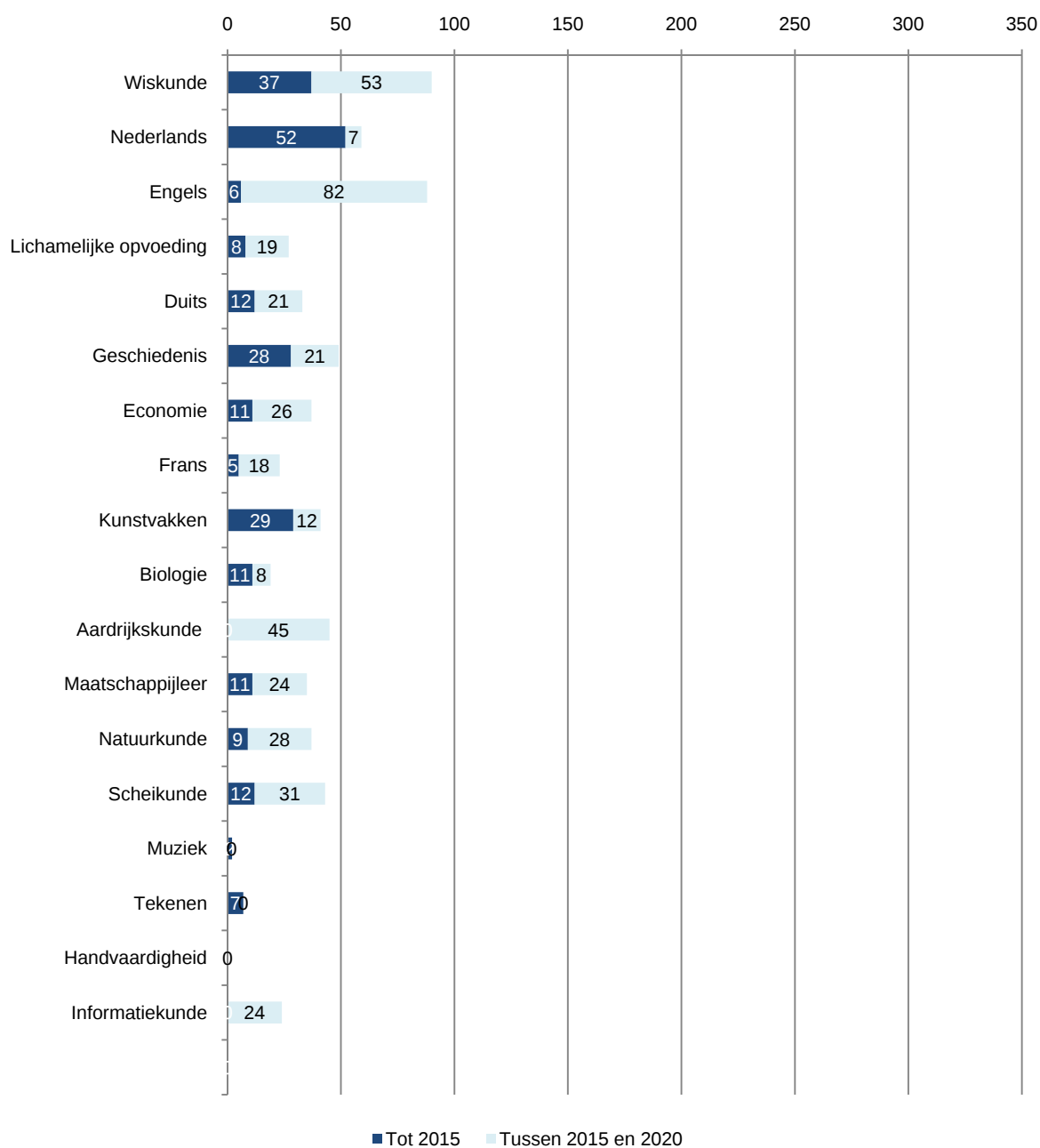
Tabel KNH1.2a Gegeven aantal klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	116	482	186	121	0	905
Nederlands	98	454	169	155	23	899
Engels	91	394	216	64	11	776
Lichamelijke opvoeding	209	347	104	30	0	690
Techniek vmbo	19	248	24	125	0	416
Duits	22	256	70	21	0	369
Geschiedenis	71	125	51	52	0	299
Economie	59	164	38	36	0	297
Frans	11	226	33	26	0	296
Kunstvakken	20	168	49	57	0	294
Biologie	33	194	30	24	0	281
Aardrijkskunde	40	114	92	7	0	253
Zorg en welzijn	25	104	45	29	0	203
Maatschappijleer	25	82	55	17	0	179
Natuurkunde	0	94	56	15	5	170
Scheikunde	0	95	35	12	0	142
Mens en maatschappij vmbo	38	78	21	3	0	140
Muziek	21	91	3	2	0	117
Handel en administratie	8	78	20	1	0	107
Verzorging	0	76	18	6	0	100
Techniek	0	45	23	29	0	97
Tekenen	10	55	0	14	2	81
Informatiekunde	0	33	26	11	0	70
Handvaardigheid	2	56	11	0	0	69
NASK	5	37	17	5	2	66

Figuur KNH 1.2b Leeftijdverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven uren, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

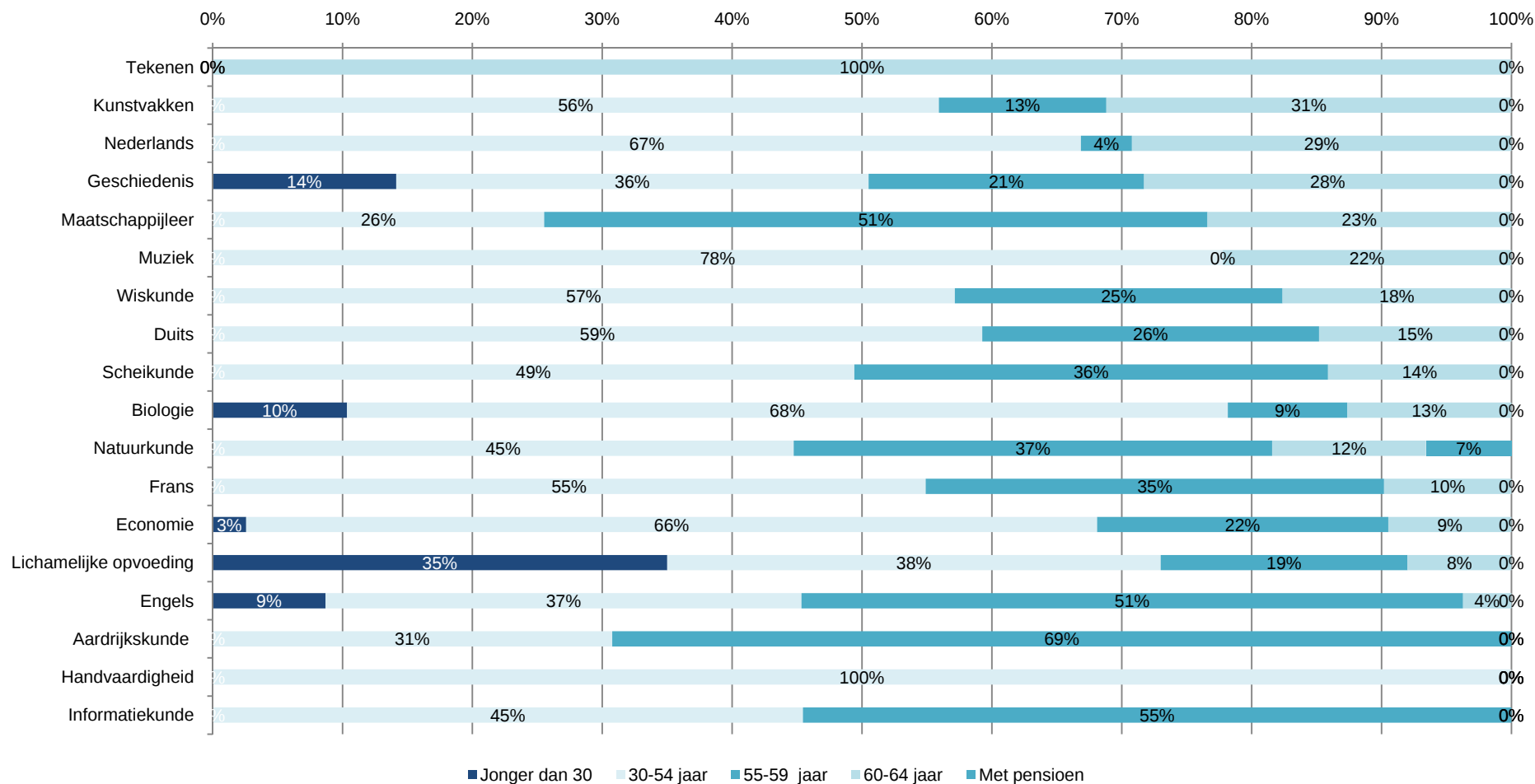
Figuur KNH1.2c Aantal te vervangen eerstegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

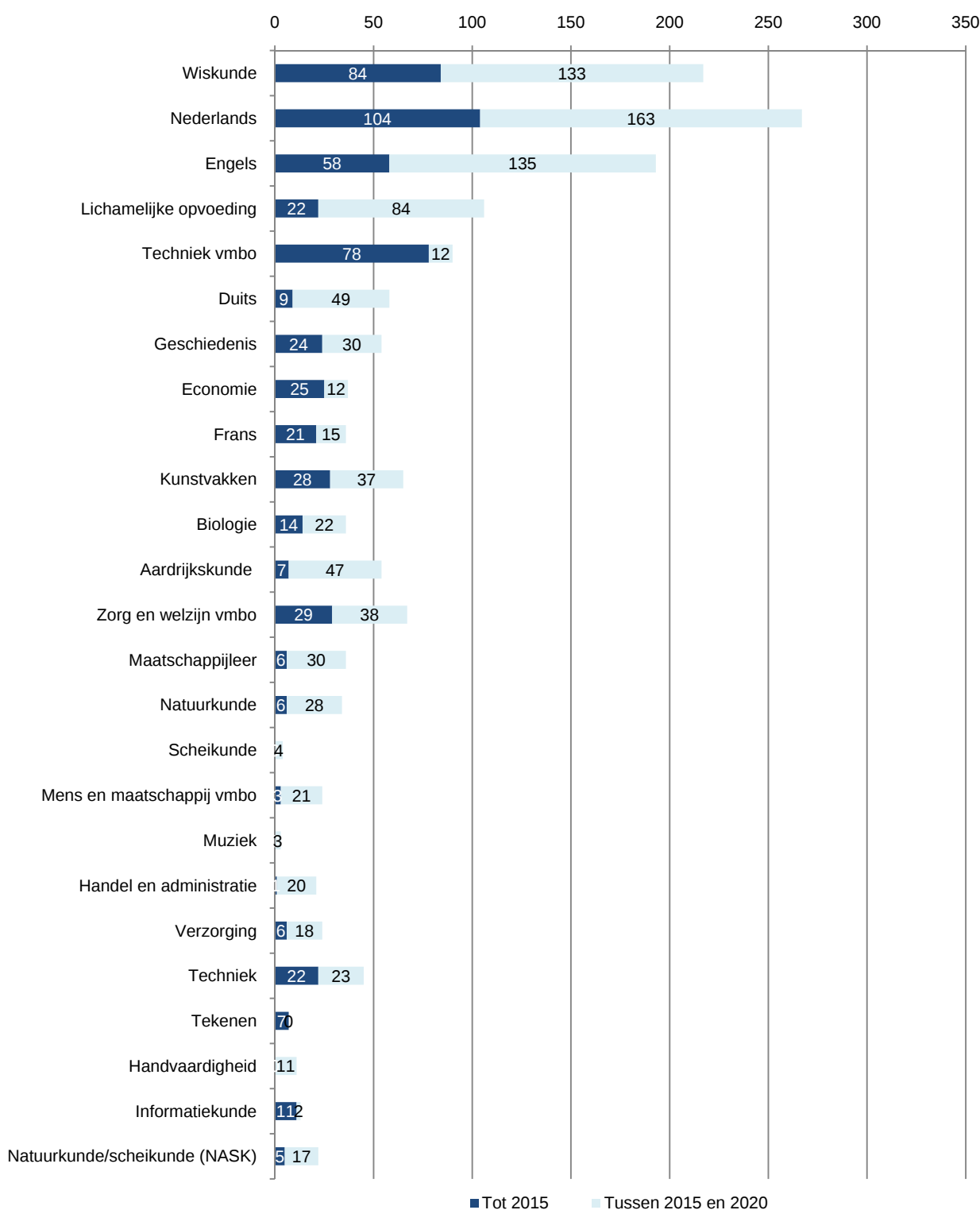
Tabel KNH1.2b Gegeven aantal eerstegraads klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	0	120	53	37	0	210
Nederlands	0	119	7	52	0	178
Engels	14	59	82	6	0	161
Lichamelijke opvoeding	35	38	19	8	0	100
Duits	0	48	21	12	0	81
Geschiedenis	14	36	21	28	0	99
Economie	3	76	26	11	0	116
Frans	0	28	18	5	0	51
Kunstvakken	0	52	12	29	0	93
Biologie	9	59	8	11	0	87
Aardrijkskunde	0	20	45	0	0	65
Maatschappijleer	0	12	24	11	0	47
Natuurkunde	0	34	28	9	5	76
Scheikunde	0	42	31	12	0	85
Muziek	0	7	0	2	0	9
Tekenen	0	0	0	7	0	7
Handvaardigheid	0	6	0	0	0	6
Informatiekunde	0	20	24	0	0	44

Figuur KNH1.2d Leeftijdverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven eerstegraads uren, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

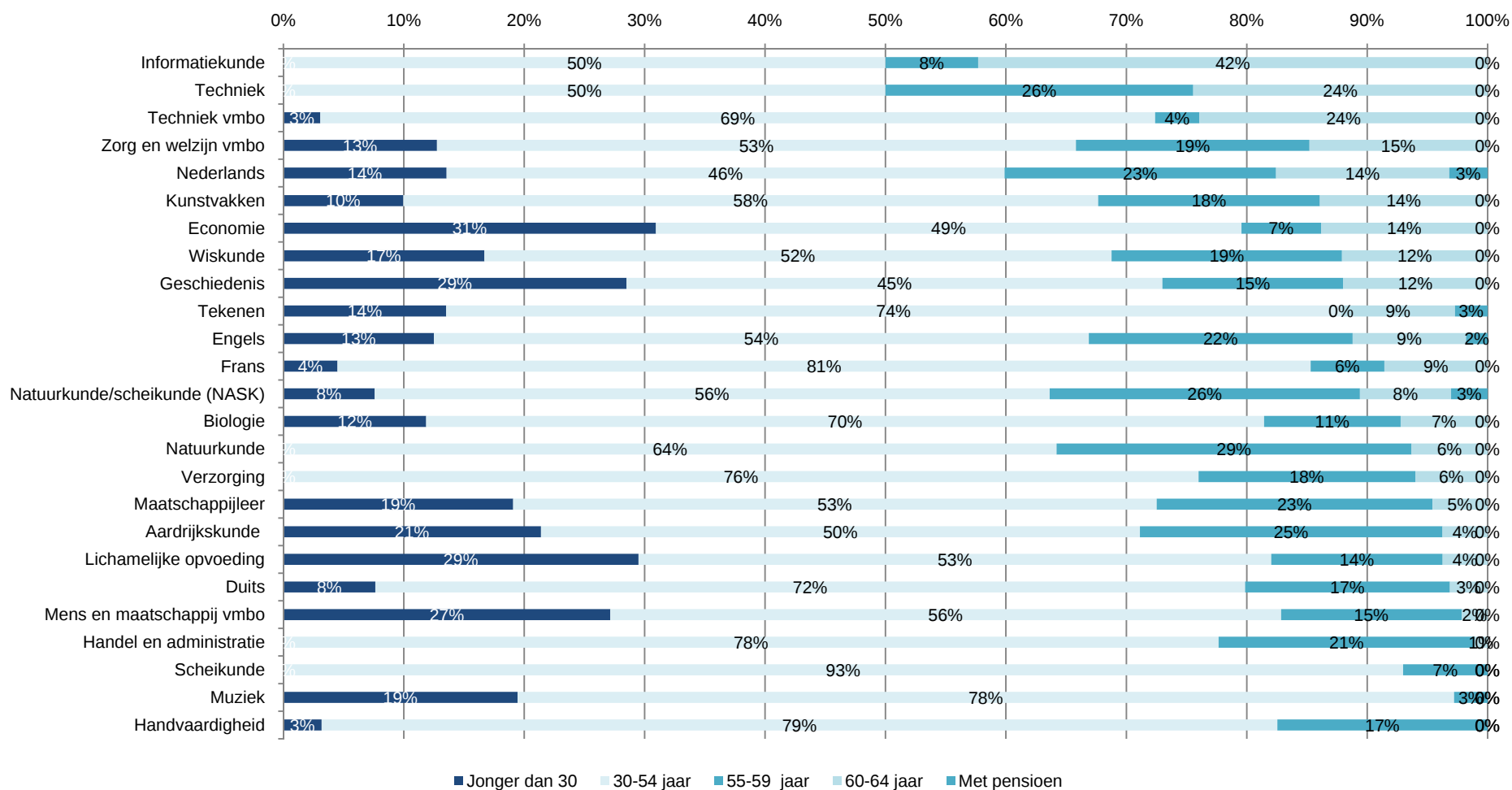
Figuur KNH 1.2e Aantal te vervangen tweedegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

Tabel KNH1.2c Gegeven aantal tweedegraads klokuren per vak, naar leeftijd, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

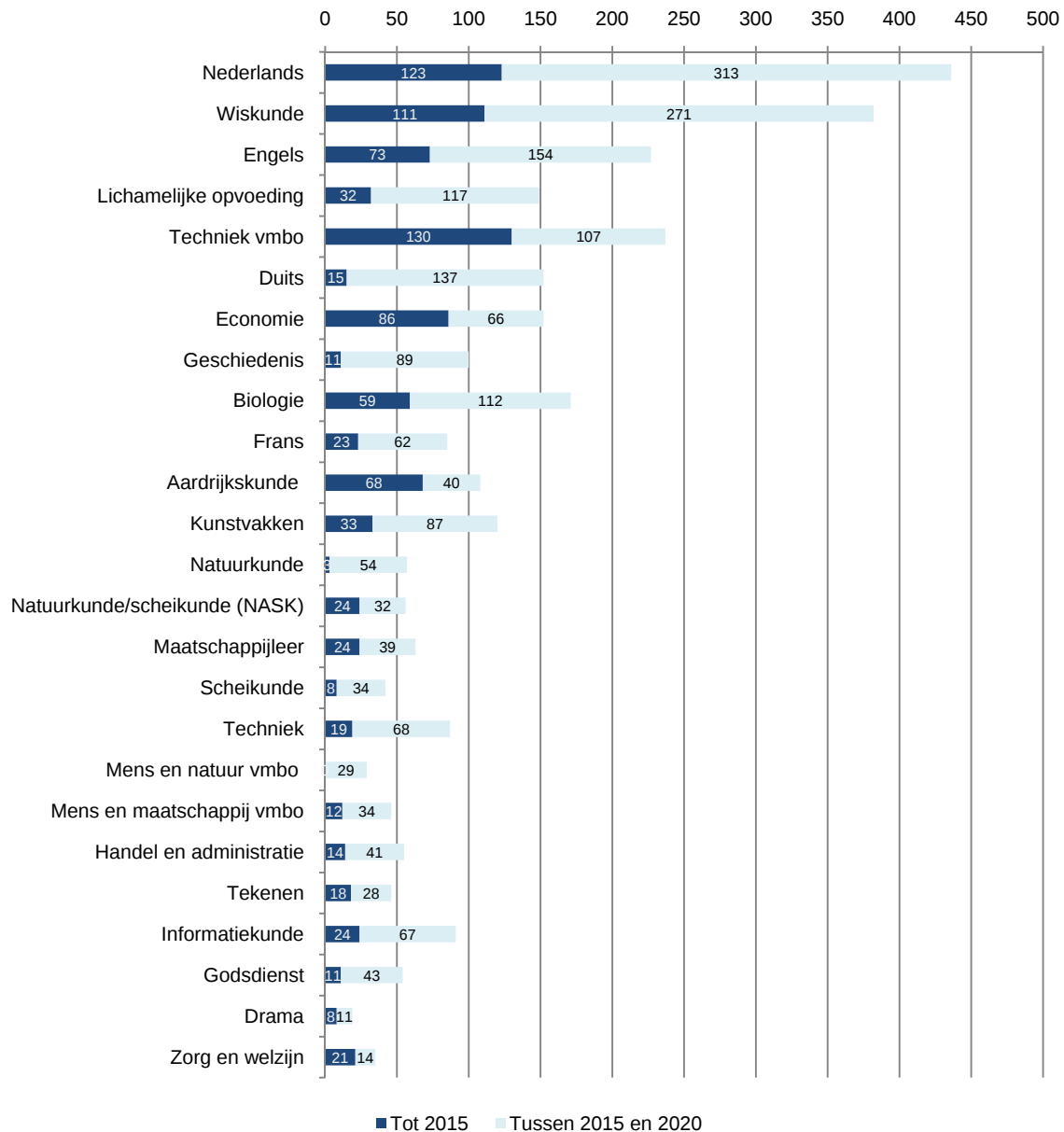
Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Wiskunde	116	362	133	84	0	695
Nederlands	98	335	163	104	23	723
Engels	77	335	135	58	11	616
Lichamelijke opvoeding	174	310	84	22	0	590
Techniek vmbo	10	226	12	78	0	326
Duits	22	208	49	9	0	288
Geschiedenis	57	89	30	24	0	200
Economie	56	88	12	25	0	181
Frans	11	198	15	21	0	245
Kunstvakken	20	116	37	28	0	201
Biologie	23	135	22	14	0	194
Aardrijkskunde	40	93	47	7	0	187
Zorg en welzijn vmbo	25	104	38	29	0	196
Maatschappijleer	25	70	30	6	0	131
Natuurkunde	0	61	28	6	0	95
Scheikunde	0	53	4	0	0	57
Mens en maatschappij vmbo	38	78	21	3	0	140
Muziek	21	84	3	0	0	108
Handel en administratie	0	73	20	1	0	94
Verzorging	0	76	18	6	0	100
Techniek	0	45	23	22	0	90
Tekenen	10	55	0	7	2	74
Handvaardigheid	2	50	11	0	0	63
Informatiekunde	0	13	2	11	0	26
NASK	5	37	17	5	2	66

Figuur KNH1.2f Leeftijdsverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven tweedegraads uren, subregio Kop van Noord-Holland (n=5 scholen/vestigingen)

B1.3 West-Friesland

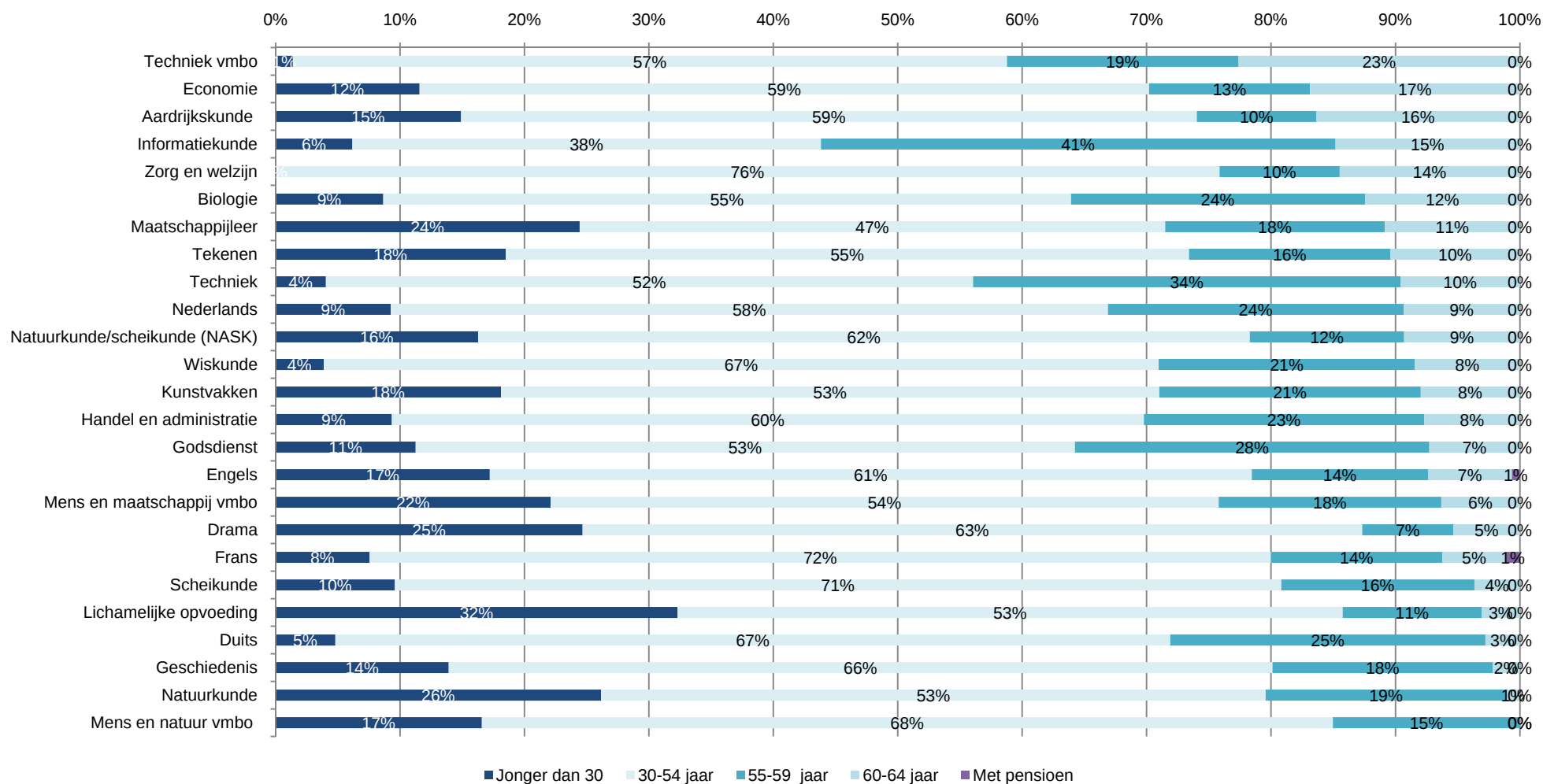
Figuur WF1.3a Aantal te vervangen klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

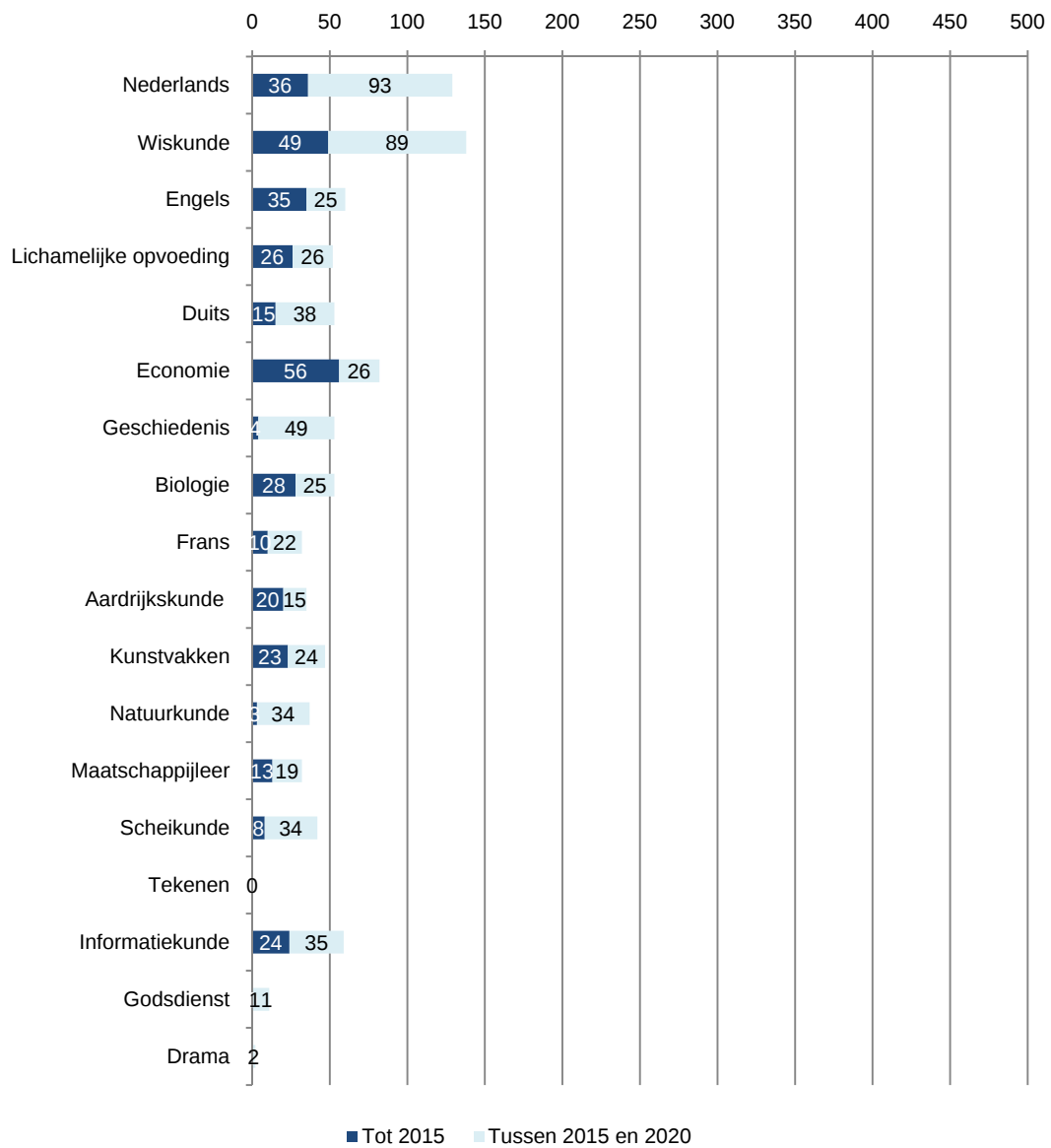
Tabel WF1.3a Gegeven aantal klokuren per vak, naar leeftijd, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Nederlands	122	759	313	123	0	1317
Wiskunde	51	883	271	111	0	1316
Engels	187	665	154	73	7	1086
Lichamelijke opvoeding	338	559	117	32	0	1046
Techniek vmbo	8	330	107	130	0	575
Duits	26	363	137	15	0	541
Economie	59	299	66	86	0	510
Geschiedenis	70	333	89	11	0	503
Biologie	41	262	112	59	0	474
Frans	34	326	62	23	5	450
Aardrijkskunde	62	246	40	68	0	416
Kunstvakken	75	219	87	33	0	414
Natuurkunde	73	149	54	3	0	279
NASK	42	160	32	24	0	258
Maatschappijleer	54	104	39	24	0	221
Scheikunde	21	156	34	8	0	219
Techniek	8	103	68	19	0	198
Mens en natuur vmbo	32	132	29	0	0	193
Mens en maatschappij vmbo	42	102	34	12	0	190
Handel en administratie	17	110	41	14	0	182
Tekenen	32	95	28	18	0	173
Informatiekunde	10	61	67	24	0	162
Godsdienst	17	80	43	11	0	151
Drama	37	94	11	8	0	150
Zorg en welzijn	0	110	14	21	0	145

Figuur WF 1.3b Leeftijdsverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven uren, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

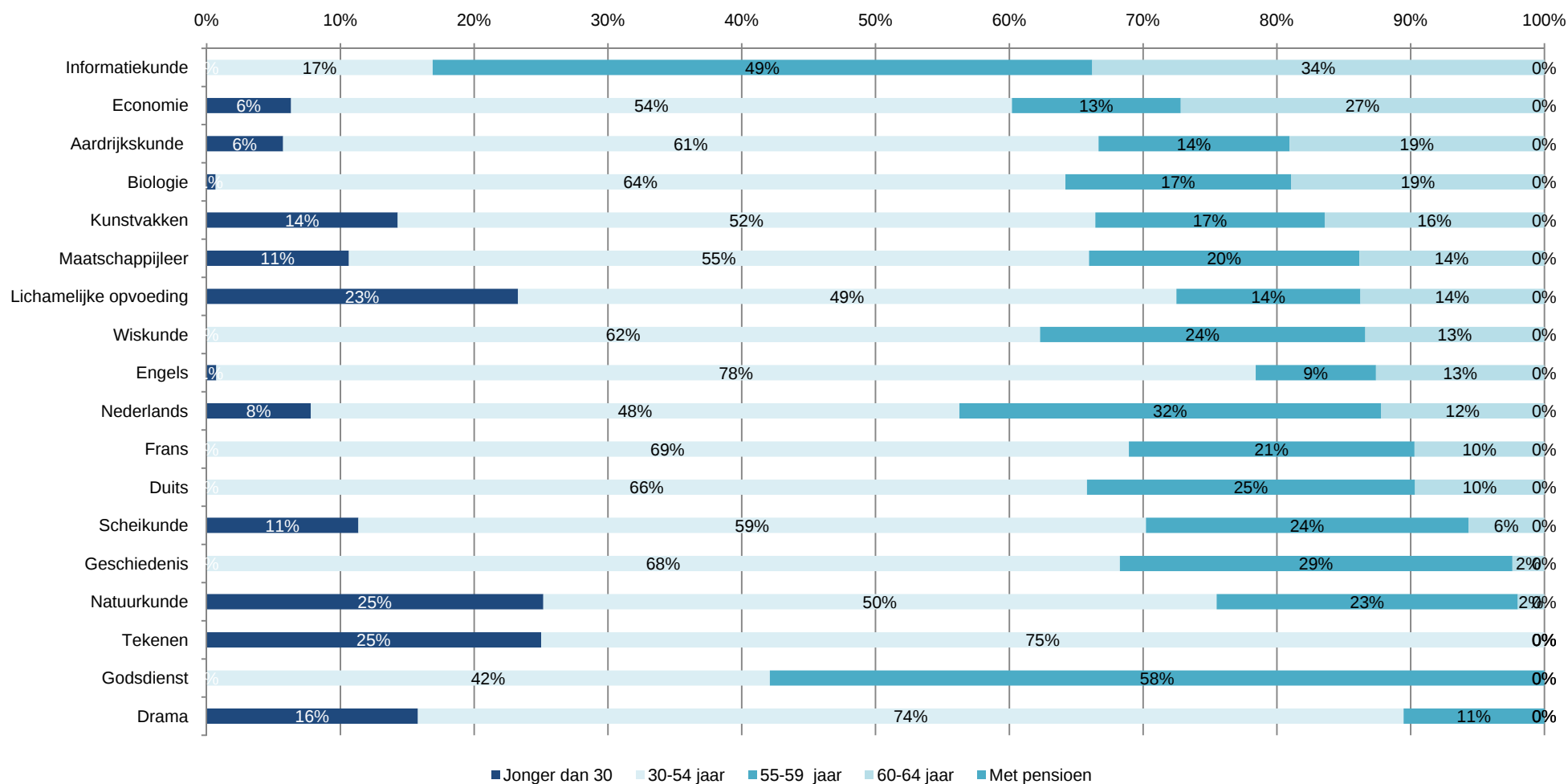
Figuur WF1.3c Aantal te vervangen eerstegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

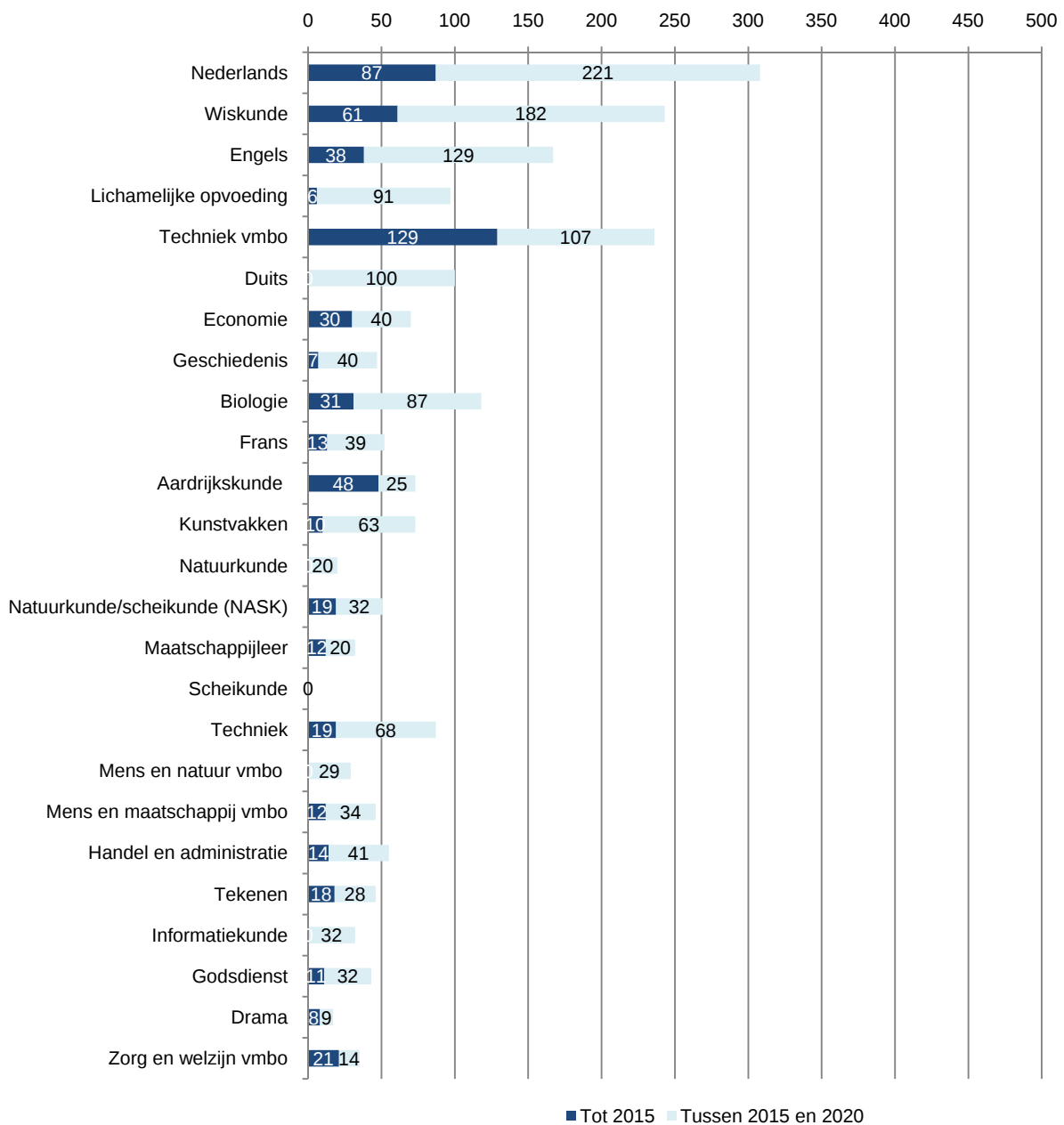
Tabel WF1.3b Gegeven aantal eerstegraads klokuren per vak, naar leeftijd, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Nederlands	23	143	93	36	0	295
Wiskunde	0	228	89	49	0	366
Engels	2	216	25	35	0	278
Lichamelijke opvoeding	44	93	26	26	0	189
Duits	0	102	38	15	0	155
Economie	13	111	26	56	0	206
Geschiedenis	0	114	49	4	0	167
Biologie	1	94	25	28	0	148
Frans	0	71	22	10	0	103
Aardrijkskunde	6	64	15	20	0	105
Kunstvakken	20	73	24	23	0	140
Natuurkunde	38	76	34	3	0	151
Maatschappijleer	10	52	19	13	0	94
Scheikunde	16	83	34	8	0	141
Tekenen	2	6	0	0	0	8
Informatiekunde	0	12	35	24	0	71
Godsdienst	0	8	11	0	0	19
Drama	3	14	2	0	0	19

Figuur WF1.3d Leeftijdsverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven eerstegraads uren, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Figuur WF1.3e Aantal te vervangen tweedegraads klokuren binnen vijf en tien jaar, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Tabel WF1.3c Gegeven aantal tweedegraads klokuren per vak, naar leeftijd. 25 meest gegeven vakken, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Vak	Aantal klokuren					Totaal
	Jonger dan 30	30-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	Met pensioen	
Nederlands	100	616	221	87	0	1024
Wiskunde	51	655	182	61	0	949
Engels	185	449	129	38	7	808
Lichamelijke opvoeding	294	466	91	6	0	857
Techniek vmbo	8	330	107	129	0	574
Duits	26	261	100	0	0	387
Economie	46	188	40	30	0	304
Geschiedenis	70	219	40	7	0	336
Biologie	41	168	87	31	0	327
Frans	34	255	39	13	5	346
Aardrijkskunde	56	182	25	48	0	311
Kunstvakken	55	146	63	10	0	274
Natuurkunde	34	73	20	0	0	127
NASK	42	160	32	19	0	253
Maatschappijleer	44	53	20	12	0	129
Scheikunde	5	73	0	0	0	78
Techniek	8	103	68	19	0	198
Mens en natuur vmbo	32	132	29	0	0	193
Mens en maatschappij vmbo	42	102	34	12	0	190
Handel en administratie	17	110	41	14	0	182
Tekenen	30	89	28	18	0	165
Informatiekunde	10	50	32	0	0	92
Godsdienst	17	73	32	11	0	133
Drama	33	80	9	8	0	130
Zorg en welzijn vmbo	0	110	14	21	0	145

Figuur WF1.3f Leeftijdverdeling van docenten per vak, gemeten in aantal gegeven tweedegraads uren, subregio West-Friesland (n=10 scholen/vestigingen)

Regioplan Beleidsonderzoek

**Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam**

T 020 531 531 5

F 020 626 519 9

E info@regioplan.nl

I www.regioplan.nl